

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MANAGEMENT BEZPEČNOSTI PRÁCE FIRMY
VISHAY**

Autor práce: Michaela Nováková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. Ing. Marie Hesková, CSc.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Marii Heskové CSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Dále bych ráda poděkovala panu řediteli firmy Vishay Ing. Vladimíru Proškovi za poskytnutí veškerých informací.

ABSTRAKT

NOVÁKOVÁ, M. *Management bezpečnosti práce firmy Vishay* : bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 60 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Marie Hesková, CSc.

Klíčová slova: bezpečnost práce, zaměstnanec, zaměstnavatel, bezpečnost, Vishay, práce, pracoviště, ochrana zdraví, pracovní prostředky, riziko

Bakalářská práce zpracovává informace v oblasti bezpečnosti práce od jejího počátečního vývoje. Vysvětluje základní pojmy, související s bezpečností práce. Uvádí aktuální normy, předpisy a zákony, které jsou spjaté s bezpečností práce. Dále se zabývá charakteristikou a vývojem společnosti Vishay od jeho založení až po současnost. Bakalářská práce popisuje a zjišťuje bezpečnostní management společnosti Vishay. Provádí výzkum mezi zaměstnanci formou anonymního dotazníkového šetření a řízený rozhovor s vedoucím pracovníkem o bezpečnostním managementu společnosti. Na základě vyhodnocených informací sestavuje návrh na zlepšení bezpečnostního managementu firmy.

ABSTRACT

NOVÁKOVÁ, M. Management of workplace safety in Vishay : bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012. 60 s. Supervisor: doc. Ing. Marie Hesková, CSc.

Keywords: workplace safety, employee, employer, safety, Vishay, work, workplace, protection of health, working means, risk

This bachelor thesis compiles the information in the area of workplace safety and its development. It clarifies the basic notions related to workplace safety. It also brings current norms, regulations and legislation which are related to workplace safety. It deals with the profile and development of the company Vishay since its establishment till the present. The bachelor work describes and determines the precautionary management in Vishay. This research is done with employees by anonymous questionnaire and controlled interviews with the executives about the precautionary management of Vishay Company. It will be made a suggestion for an improvement of precautionary management on the basis of evaluated information.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	8
2 VÝVOJ MANAGEMENTU BEZPEČNOSTI PRÁCE	10
2.1 Dávná minulost	10
2.2 Stručná historie v českých zemích	10
2.3 Terminologie	12
3 BEZPEČNOST PRÁCE Z POHLEDU AKTUÁLNÍ PŘEDPISŮ	16
3.1 Zákoník práce	16
3.1.1 Zákon o zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	17
3.2 ČSN OHSAS 18001	19
3.3 Právní i jiné předpisy k zajištění BOZP	20
3.4 Povinnosti evidence pracovních úrazů dle nařízení vlády číslo 201/2010	21
3.5 Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání	22
4 CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI VISHAY	26
4.1 Struktura Vishay Intertechnology	27
5 POPIS BEZPEČNOSTI PRÁCE SPOLEČNOSTI VISHAY	29
5.1 Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	29
5.2 Traumatologický plán	34
5.3 Požární ochrana	35
5.4 Proškolení zaměstnanců	35
5.5 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami	39
6 PROVEDENÍ VÝZKUMU BEZPEČNOSTI PRÁCE	40
6.1 Předvýzkum dotazníkového šetření	40
6.2 Dotazníkové šetření	41
6.3 Rozhovory vedoucích pracovníků	44
7 DOPORUČENÍ NA ZLEPŠENÍ	46
ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	50
SEZNAM PŘÍLOH	52
SEZNAM TABULEK	53
SEZNAM GRAFŮ	54
PŘÍLOHA ČÍSLO 1	55
PŘÍLOHA ČÍSLO 2	57

ÚVOD

Bezpečnost práce nebyvala vždy tak důležitým prvkem, jako v současné době.

V období před naším letopočtem nebyla lidskému životu přikládána taková důležitost, jako je dnes. Vezměme například otroky, jejichž hodnota jako lidí byla nulová, byli považováni za věc, která byla předmětem obchodu. Prvním průlom do této problematiky realizoval babylonský panovník Chammurapi. Okolo roku 1800 před naším letopočtem, vydal zákony ohledně bezpečnosti, trestech a náhradách za zranění. Postupem času začal lidský život nabývat čím dál tím větší hodnoty.

V současné době je bezpečnost práce velice důležitá a je také zabezpečována řadou zákonů, norem a vyhláškami vlády. Tato bakalářská práce se zabývá především zákoníkem práce číslo 262/2006 Sbírky, zákonem o zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, Českou státní normou OHSAS 18001 a také povinnostmi evidence pracovních úrazů dle nařízení vlády číslo 201/2010.

Praktická část bakalářské práce bude řešena ve firmě Vishay, kde bude nastíněn celý vývoj této firmy. Bude popsáno založení společnosti (rok 1962), po uvádění prvních výrobků na trh, rozšiřování firmy po celém světě a postavení společnosti na světových trzích. Firma byla vybrána z důvodu velké ochoty a dostupnosti v poskytování informací o managementu bezpečnosti práce.

Management bezpečnosti práce ve firmě Vishay se řídí dle zákoníku práce číslo 262/2006 Sbírky, dále dle místního předpisu pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, který zahrnuje také traumatologický plán. Zajišťuje proškolení zaměstnanců o požární ochraně a proškolení zaměstnanců, kteří manipulují s nebezpečnými chemickými přípravky.

V bakalářské práci bude proveden marketingový výzkum ve firmě Vishay na základě dotazníkového šetření u zaměstnanců. Získaná data budou analyzována a vyhodnocena. Odborné stanovisko výstupu bude v řízených rozhovorech s vybranými vedoucími pracovníky firmy Vishay.

Poslední částí bakalářské práce bude na základě zjištěných poznatků zpracování návrhu na zlepšení a odstranění nedostatků v managementu bezpečnosti práce firmy Vishay.

1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je pomocí metod, které budou níže uvedeny, zjistit stávající stav bezpečnostního managementu firmy Vishay a pomocí marketingového průzkumu, jak u zaměstnanců, tak ve vedení firmy, vyhodnotit nedostatky. Pomocí zákoníku práce, norem a vyhlášek vlády budou zjištěny zákonné postupy bezpečnostního systému firmy Vishay. Na základě výsledků budou vyhodnoceny nedostatky, jak z pohledu zaměstnanců, tak vedení. Výsledky budou porovnány se zákonem, normami a vyhláškami vlády.

Hlavním cílem teoretické části práce „Vývoj managementu bezpečnosti práce“ bude získávání teoretických poznatků. Ty budou pomocí faktograficko-analytické metody zpracovány. Tato kapitola se zabývá počátečním vývojem bezpečnosti práce, od roku 1800 před naším letopočtem, přes období první republiky až po současnost.

V kapitole „Bezpečnost práce z aktuálních předpisů“ je hlavním cílem definovat aktuální předpisy. Dalším cílem je zjistit rozdíly mezi minulými a stávajícími vyhláškami vlády, normami a zákoníky. Zjištění proběhne pomocí komparace jednotlivých dat a také pomocí faktograficko-analytické metody.

Významnou částí z pohledu implementace teoretických poznatků je kapitola „Charakteristika společnosti Vishay“. V bakalářské práci bude proveden popis společnosti a realizován marketingový výzkum. Získané informace budou zjišťovány pomocí primárních dat získaných metodou přímých rozhovorů (metoda face to face).

V kapitole „Popis bezpečnosti práce společnosti Vishay“ je cílem popsat s bezpečnostním managementem firmy na základě podkladů společnost a platných standardů bezpečnosti.

V kapitole „Provedení výzkumu bezpečnosti práce“ je hlavním cílem zjistit nedostatky v bezpečnostním managementu společnosti Vishay. Jako hlavní metoda marketingového výzkumu bude použita metoda dotazníkového šetření, kde zaměstnanci společnosti Vishay zodpoví otázky, které jsou zaměřeny na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. Dotazování bude anonymní. Výsledky dotazování budou vyhodnoceny a zpracovány v grafické podobě pomocí programu Microsoft Excel. Rovněž v této části bude využit marketingový výzkum pomocí řízených rozhovorů s vedoucími pracovníky

společnosti Vishay. Rozhovor bude zaměřen na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. Cílem dotazování je zjistit pohled vedení na situaci bezpečnosti práce. Pro komplexní metodu hodnot je vybrána komparace dat, ve které se budou porovnávat aktuální předpisy, s vnitřními předpisy firmy Vishay a získanými výsledky dotazování.

„Doporučení na zlepšení“, je závěrečnou kapitolou. Na základě zjištěných poznatků a výsledků výzkumu bude zpracováno racionální řešení vybraných problémů bezpečnostního managementu firmy Vishay.

2 VÝVOJ MANAGEMENTU BEZPEČNOSTI PRÁCE

2.1 Dávná minulost

O bezpečnosti práce jsou jedny z prvních zmínek již v roce 1800 před naším letopočtem. Tehdejší babylonský panovník Chammurapi vydal 271 zákonů. Tyto zákony obsahovaly i materiály o bezpečnosti, trestech a náhradách za zranění způsobené jiné osobě, jak úmyslné nebo neúmyslně. Například zákon číslo 198 vykládal, že když jedna osoba vypíchne oko nebo zlomí kost jinému člověku, musí zaplatit jednu zlatou minci. Chammurapi v zákoně číslo 229, stanovil velice přísné tresty pro stavební práce, ale hlavně za požadované záruky trvanlivosti stavby. Tento zákon říkal, zda stavitel, který staví pro někoho dům a nepostaví ho řádně, ten se v důsledku špatné konstrukce zřítí a usmrtí vlastníka domu, bude stavitel potrestán smrtí.¹

V roce 1500 před Kristem ve starém Egyptě si panovník Ramses III. Najal lékaře, který pečoval o dělníky v dolech, v kamenolomech a na stavbách veřejně prospěšných děl, jako například vodních kanálů a velkých chrámů.²

2.2 Stručná historie v českých zemích

V českých zemích jsou již od 13. století záležitosti ohledně bezpečnosti práce řešeny jako dlouhodobý proces, který probíhá v kulturním a hospodářsky vyspělém státě. V období mezi 13. a 14. století za vlády Václava II. vznikl **horní zákon** pro Kutnou horu. Tento zvláštní zákon obsahoval i pracovní právo a právní pravidla, jejichž cílem bylo zajištění bezpečnosti práce v dolech. Pravidla byla směřována na technické náležitosti pozemních pracovišť, větrání, odvodňování, osvětlení a podobně. Panovník stanovil způsob kontroly těchto předpisů. Kdo pravidla nedodržel, byl sankcionován. Na svou dobu byl tento zákon velice pokročilý a jedinečný. Byl přeložen i do jiných

---

¹ *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci* Info [online]. 2011 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <<http://bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/publikace/vyroci-pre040524.html>>.

² *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci* Info [online]. 2011 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <<http://bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/publikace/vyroci-pre040524.html>>.

evropských jazyků. Stal se nejuznávanějším a nejrespektovanějším zákoníkem po celé Evropě.³

Další právní úpravy ohledně bezpečnosti práce se vztahují na rozvoj průmyslové výroby v první polovině devatenáctého století. V této době byla Česká republika součástí Rakouska Uherska. V roce 1811 vyšel **všeobecný občanský zákoník**, který stanovil zaměstnavateli, aby chránil život a zdraví zaměstnance. V **trestním zákoně** číslo 117 říšského zákoníku z roku 1852 lze nalézt konkrétnější ustanovení. Zde byly stanoveny tresty za nedodržování těchto předpisů pro provoz parních strojů a parních kotlů, ve stavitelství za sesun lešení nebo stavení. Dále jsou uvedeny i nedbalostní delikty, které vedou k poškození těla.⁴ Podobnou problematikou se zabýval i **živnostenský řád**, který byl vydaný Císařským patentem číslo 227 z roku 1859 říšského zákoníku a novelizovaný v roce 1913. Zákon na českém území platil až do přijetí zákoníku práce zákonem číslo 65 z roku 1965 sbírky. Vznikají s tím právní normy, které stanovují pravidla o provozu strojů a zařízení, například ministerské nařízení číslo 48 z roku 1854 říšského zákoníku, ministerské nařízení číslo 273 z roku 1860 říšského zákoníku a podobně, také předpisy pro inspekční a kontrolní činnost odborných orgánů.⁵

Po 1. světové válce ovlivnila samotnou oblast technické normalizace ve vztahu k bezpečnosti práce výrazně narůstající výměna zboží. Rostoucí potřeba a rozvoj mezinárodních trhů zajistila alespoň minimální ochranu spotřebitele. Od roku 1919 se datuje **česká technická normalizace**. V této době byl založen Elektrotechnický svaz československý a začal se těmito úkoly zabývat. Z podnětu Masarykovy akademie, vznikla v roce 1921 dobrovolná společnost, která se také normalizací věnovala. V roce 1928 vznikla Československá normalizační společnost, činnost se začala rozvíjet jak uvnitř státu, tak i na mezinárodní úrovni. Za 2. světové války, přesněji v roce 1942 bylo vydáno vládní nařízení protektorátní vlády číslo 235 z roku 1942 o technickém dozoru. Nařízení vlády číslo 48 o technické normalizaci bylo vydáno v roce 1951, které

---

³ INSPEKCE PRÁCE V ČESKÉ REPUBLICE. 2009 *předsednictví v Radě EU*. Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2009, s. 9

⁴ INSPEKCE PRÁCE V ČESKÉ REPUBLICE. 2009 *předsednictví v Radě EU*. Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2009, s. 9

⁵ *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci* Info [online]. 2011 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <http://www.bozpinfo.cz/win/knihovna-bozpinfo/citarna/clanky/bezpecnost_prace/normaliz020812.html>.

provádělo některá ustanovení zákona číslo 261 z roku 1949 sbírky, o organizaci výzkumnictví a technologického rozvoje. Nařízení stanovilo, že technické normy vytváří technická normalizace. Technické normy jednotně určují tvary, druhy, rozměry, třídění, jakost, bezpečnost, provedení, označování výrobků a zkoušení, názvy, technické dodací a přejímací podmínky pro materiál, zařízení, výrobky, plodiny, i práce a služby technického rázu. Zákon i toto nařízení bylo v padesátých letech minulého století doplněno novelami. Velká část ustanovení, která se týkala bezpečnosti práce, byla převedena do právního systému první republiky a právní předpisy, které navazují například na vládní nařízení číslo 41 z roku 1938 sbírky, tímto se vydávají všeobecné předpisy na ochranu života a zdraví pomocných dělníků. Dále vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce číslo 48 z roku 1982 sbírky, která uvádí základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení. Tato vyhláška měla platnost až do konce minulého století, kdy v důsledku spojování s legislativou Evropské Unie byly postupně dosazované bezpečnostní požadavky transformovány do novely zákoníku práce. Na zákoník navazují předpisy a nařízení vlády.⁶

2.3 Terminologie

Bezpečnost práce – je mezivědní obor, který má za cíl nalézt, ověřovat a převádět prostředky a metody do reality, tím je možné zvyšovat bezpečnostní úroveň práce a techniky. K dosažení cíle se využívají poznatky, které souvisí s vědními disciplínami technických, humanitních i ekonomických, provádí jejich spojení a také tyto poznatky dále vyvíjí tak, aby člověk nebyl v pracovním procesu fyzicky nebo mentálně ohrožován a při provozních nehodách nebyly ohrožovány materiální hodnoty.⁷

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (zkráceně BOZP) – je oborem, který se zabývá nalézáním a uplatňováním metod a prostředků pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Jejich cílem je, aby zaměstnanec nebyl v pracovním procesu ohrožován, jak fyzicky, tak mentálně. **Bezpečnost a ochrana zdraví při práci** je soubor technických, organizačních, výchovných opatření, která se snaží vytvořit podmínky k tomu, aby se míra ohrožení nebo poškození lidského zdraví snížila na

---

⁶ *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci* Info [online]. 2011 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <http://www.bozpinfo.cz/win/knihovna-bozp/citarna/clanky/bezpecnost_prace/normaliz020812.html>.

⁷ PECHAR, V. *Slovník bezpečnosti a hygieny práce a požární ochrany*. Praha : Práce, 1985, s. 31

minimum.⁸ Jiná publikace bezpečnost a ochranu zdraví při práci definuje tak, že faktory a podmínky mohou ovlivňovat bezpečnost zaměstnanců, jejich zdraví, ale také jiných pracovníků včetně pracovníků dodavatelů nebo také dočasných pracovníků, návštěvníků nebo jiných osob na pracovišti.⁹

Zaměstnavatel – pod tímto pojmem rozumíme buď právnické, nebo fyzické osoby, které zaměstnávají jiné fyzické osoby, může být jak tuzemská nebo zahraniční právnická osoba. Zahraniční právnická osoba je taková právnická osoba, která má sídlo mimo území České republiky, tento pojem je ustanoven v § 21 odstavec 2 obchodního zákoníku. Tyto osoby na území České republiky podnikají prostřednictvím organizační složky, která je v republice umístěná. Kromě českého občana může být zaměstnavatelem i cizinec, to je fyzická osoba cizí státní příslušnosti nebo také osoba bez státní příslušnosti. V tomto směru zákoník práce nečiní rozdíl mezi právnickými a fyzickými osobami, jak českými, tak zahraničními. Hlavním znakem zaměstnavatele je, dle zákoníku práce, že zaměstnává alespoň jednu fyzickou osobu. Pro právnické osoby jako zaměstnavatele platí občanský zákoník, také je upravuje zákoník práce. Dle občanského práva se rozdělují do různých kritérií, na právnické osoby práva soukromého a veřejného a na právnické osoby ziskové a neziskové. Tyto osoby jsou způsobilé mít práva a povinnosti. Zákoník práce vypovídá, zda li je účastníkem pracovněprávních vztahů Česká republika, tak je právnickou osobou, tedy zaměstnavatelem. Pracovněprávní vztahy České republiky spravuje organizační složka státu, to jsou ministerstva, jiné správní úřady státu, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády České republiky, Kancelář Veřejného ochránce práv, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky a jiná zařízení, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Práva a povinnosti v pracovněprávních vztazích jako zaměstnavatele u fyzické osoby vzniká narozením. Dosažením 18 let věku vzniká způsobilost k vlastním právním úkonům a přebírání povinností v pracovněprávních vztazích jako zaměstnavatel.¹⁰

---

⁸ NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 12

⁹ ŠENK, Z. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně*. Praha : ANAG, 2009, s. 13

¹⁰ DANDOVÁ, E. *Evidence pracovních úrazů – nařízení vlády č. 201/2010 Sb.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011, s.9-10

Pracoviště – je prostor, kde jsou pracovní prostředky a předměty, s kterými pracovníci disponují při plnění pracovních úkolů. Pracoviště bývá rozdělené do různých oddílů, například dílny, sklady a podobně. Také se rozlišují podle umístění pracoviště na uzavřená pracovní prostory, to jsou dílny, sklady, laboratoře, kanceláře, dále na polouzavřené prostory, to jsou prostory, které jsou jen zastřešené bez zdí, venkovní, ty jsou například v zemědělství, kabiny, které jsou u mobilních pracovních strojů, řídicí centra, to jsou velíny, dozorny v elektrárnách.¹¹ Jiná publikace vykládá pojem pracoviště, jako prostor, ve kterém zaměstnanci pracují, mají k němu během práce přístup a také přístupové a únikové cesty.¹²

Zaměstnanec – definice vychází ze zákoníků práce, kde jsou vymezeny podmínky vzniku pracovněprávní působnosti u fyzických osob, to je dosažení 15 let věku a zásadu, že ke dni kdy nastupuje do zaměstnání, má tato fyzická osoba ukončenou povinnou školní docházku. Dále platí, že fyzická osoba jako zaměstnanec má mít způsobilost v pracovně právních vztazích práva a povinnosti. Také způsobilost k vlastním právním úkonům, tyto práva nabývají a zaměstnanec na sebe tyto povinnosti přebírá dnem, kdy tato osoba dosáhne věku 15 let. Zaměstnanec musí vždy práci vykonávat osobně a také odpovídá za provedenou práci. Trpí-li fyzická osoba duševní poruchou, jak přechodnou, tak i při nadměrném požívání alkoholických nápojů, omamných prostředků nebo jedů, tím není schopna přebírat na sebe práva a povinnosti. Soud fyzickou osobu zbaví nebo omezí způsobilost k právním úkonům.¹³

Osobní ochranné pracovní prostředky – jsou to takové prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, ale nesmí ohrožovat jejich zdraví, výkon práce. Tímto musí splňovat nařízení vlády číslo 21 z roku 2003 Sbírky. Osobními pracovními prostředky se nerozumí oděvy a obuv, ty nejsou určeny k ochraně zdraví zaměstnanců před riziky, nepodléhají mimořádnému opotřebení nebo znečištění.¹⁴

---

¹¹ PECHAR, V. *Slovník bezpečnosti a hygieny práce a požární ochrany*. Praha : Práce, 1985, s. 268

¹² NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 13

¹³ DANDOVÁ, E. *Evidence pracovních úrazů – nařízení vlády č. 201/2010 Sb.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 11-12

¹⁴ NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 13

Riziko – je určitá pravděpodobnost výskytu závažnosti úrazu nebo poškození zdraví, to je fyzický nebo psychický stav, který se zhoršuje pracovní činností. Riziko se posuzuje podle vyplývajícího nebezpečí, vzhledem k přiměřenosti opatření a rozhodnutí, je li riziko přijatelné nebo ne. Přijatelné riziko je takové, které bylo sníženo na úroveň, kterou organizace může tolerovat.¹⁵

Vedoucí zaměstnanci – jsou dle zákoníku práce zaměstnanci, kteří jsou jmenováni na vyšší funkci. Stanovují a ukládají níže zařazeným zaměstnancům pracovní úkoly, kontrolují a řídí jejich práci.

Míra rizika – vychází po analýze rizik, jeho výsledkem je, zda se musí přijmout opatření proti nebezpečí nebo zda bezpečí již dosaženo je. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je ovlivněno určitými druhy nebezpečí, můžou to být fyzikální – hluk, vibrace, prašnost, záření tepelná i elektrická a tak dále, chemická – více chemických látek i jejich kombinace, která může zapříčinit výbuchy i požáry, biologická – poškození zdraví, přenášení nemoci, jak mezi lidmi, tak i ze zvířete na člověka, ergonomická – pracovní doba, odpočinek, fyzická námaha při práci a podobně, poslední je kombinace všech nebezpečí.¹⁶

Sklady – sklady jsou částí podniku, kterým prochází velké množství materiálu. Nedodržování bezpečnostních předpisů může znamenat vážné úrazy a škody. Nebezpečí je jednak ve skladech s mechanizací na vysoké úrovni, tak i ve skladech s převážně ruční manipulací.¹⁷

---

¹⁵ ŠENK, Z. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně*. Praha : ANAG, 2009, s. 14-15

¹⁶ ČERMÁK, J. *Bezpečnost práce*. Praha : Eurounion, 2008, s. 75

¹⁷ PŘIBYLA, Z. a kol. *Bezpečnost práce od A do Z aneb 367x o BOZP. Rožnov pod Radhoštěm : RoVS, 1998, s. 11*

3 BEZPEČNOST PRÁCE Z POHLEDU AKTUÁLNÍ PŘEDPISŮ

Nový zákoník práce nabył účinnosti v roce 2007, díky tomu došlo ke změně právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Spolu se zákoníkem práce prošly úpravou ještě další čtyři zákony. Zákon číslo 264 z roku 2006 Sbírky, o konkurzu a vyrovnání, mění určité zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce. Zákon číslo 309 z roku 2006 Sbírky, upravuje požadavky ohledně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovně právních vztazích a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci nebo poskytování služeb mimopracovní vztahy, přesněji je to zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Další zákon je číslo 266 z roku 2006 Sbírky, o úrazovém pojištění zaměstnanců. Posledním je zákon číslo 267 z roku 2006 Sbírky, o požární ochraně, při změně, která souvisí se zákonem o úrazovém pojištění. Všechny tyto zákony spolu velice úzce souvisí. Návrhy těchto zákonů byly společně projednávány v Parlamentu, proto nepřijetí jednoho návrhu by znamenalo, celkové přehodnocení druhého návrhu.¹⁸

3.1 Zákoník práce

Starý zákoník práce, to je zákon číslo 65 z roku 1965 Sbírky. Tento zákon nabył účinnosti 1.1.1966, takže v České republice působil přes čtyřicet let a byl téměř padesátkrát novelizován. Největší změny účinnosti jsou spojeny s převáděním práva Evropských společenství do našeho právního řádu. Novelu se týkala zákona číslo 155 z roku 2000 Sbírky, tento zákon je první euronovela zákoníku práce, která nabyła účinnosti 1.1.2001. Také zákonem číslo 46 z roku 2004 Sbírky, ten se nazývá druhá euronovela zákoníku práce, ta nabyła účinnosti 1.3.2004. Starý zákoník práce byl dán do souladu s právem zemí Evropských společenství, takže nebylo potřeba na něm nic měnit. Z tohoto důvodu se v novém zákoníku moc nemění, jen drobné upřesňující úpravy. Zákoník práce číslo 262 z roku 2006 Sbírky je proti starému zákoníku práce obsáhlejší. Starý a nový zákoník práce spojuje zákon číslo 65 z roku 1965 Sbírky. Starý

---

¹⁸ DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v otázkách a odpovědích*. Praha : ASPI, 2008, s. 13

zákoník měl 280 paragrafů, ale nový má 396 paragrafů a jednu přílohu. Je rozšířenější o právní úpravy, tak aby byla větší péče o zaměstnance i zaměstnavatele.¹⁹

V novém zákoníku jsou vymezeny vztahy k občanskému zákoníku, tak aby byla zachována zásada, co není právem zakázáno, je dovoleno. Změnou v zákoníku práce v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tato část jako jediná nebyla převzata ze starého zákoníku v plném rozsahu. Část starého zákoníku práce byla převedena do hlavy páté části druhé nového zákoníku, která pojednává o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, v souvislosti s právem zemí Evropských společenství v roce 2000. Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12.6.1989 o zavádění opatření, které směřují ke zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, navazuje na ni dříve 14, nyní 18 dílčích směrnic, které byly převedeny do zákoníku práce. Díky tomu se zákoník práce musel rozšířit o bezpečnostní značky a signály, toto ustanovení je zakotveno v § 133b starého zákoníku práce. Dále se rozšířil o pracoviště a pracovní prostředí, uvedeno v § 134 starého zákoníku práce a tak dále. Jsou to věci, které nesouvisí s pracovněprávním vztahem, tím pádem do zákoníku práce nepatří.²⁰

3.1.1 Zákon o zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zákon je rozdělen do čtyř částí - část I. Další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích, část II. zajištění BOZP při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, část III. Další úkoly zadavatele a zhotovitele stavby a koordinátora bezpečnost a ochrany zdraví při práci na staveništi a část IV. Společná, přechodná a závěrečná ustanovení. Vše vychází z 24 ustanovení. I. část byla přesunuta ze starého zákoníku práce, ustanovení se zabývá odbornou způsobilostí, bezpečnostními značkami a signály, pracovištěm a pracovním prostředím, výrobními a pracovními prostředky a zařízeními, zvláštní odbornou způsobilostí, rizikových faktorů pracovních podmínek a kontrolováním pásem, zákazy některých prací a organizací práce a pracovních postupů. V zákoně jsou tato ustanovení upřesněna. Po doporučení z Evropské komise, se převedly směrnice z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci do českého právního řádu. Část II. se týká vyjmenováním okruhu osob

---

¹⁹ DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v otázkách a odpovědích*. Praha : ASPI, 2008, s. 13-14

²⁰ DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v otázkách a odpovědích*. Praha : ASPI, 2008, s. 14-15

v ustanovení § 137 starého zákoníku práce, který upravuje ochranu zdraví při práci i na fyzickou nebo právnickou osobu, která je stavebník, jiný zhotovitel nebo se alespoň nadstavbě podílí. V počátku této části ustanovení je § 101 odstavec 1 a 2, § 102, § 104 a § 105 zákoníku práce a § 2 až § 11 tohoto zákona, který přihlíží k podmínkám vykonávané práce nebo poskytování služeb, které se vztahují na tyto osoby. Dle této úpravy je zřejmé, že fyzické osoby, které provozují samostatnou výdělečnou činnost, již nemohou tvrdit, že nemusí dodržovat bezpečnostní předpisy, protože nejsou zaměstnavatelem. Ve III. části zákona byly přidány úkoly zadavatele stavby, jejího zhotovitele nebo fyzické osoby, která se účastní na zhotovení stavby a koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi. Toto ustanovení se převedlo ze směrnice Rady 92/57/EHS o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na dočasných nebo přechodných staveništích, které vyšlo dne 24. června 1992. Ministerstvo práce a sociálních věcí chtělo tuto úpravu zařadit do českého právního řádu, ale v Poslanecké sněmovně bylo dvakrát zamítnuto. Kvůli vstupu do Evropské unie byla Česká republika nucena nějak tuto směrnici vložit do právního řádu a tato cesta byla nejspíše nejnepříjemnější. Podobné to bylo u ustanovení § 394 zákoníku práce, platnost prodlužuje nařízení vlády číslo 495 z roku 2001 Sbírky a vyhlášky číslo 288 z roku 2003 Sbírky. Zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ustanovení § 22 stanoví, že k provedení § 2 odstavec 2, § 4 odstavec 2, § 5 odstavec 2, § 6 odstavec 2 a § 7 odstavec 7 se postupuje dle nařízení vlády číslo 362 z roku 2005 Sbírky, o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovišti s nebezpečím pádu do hloubky nebo z výšky. Nařízení vlády číslo 101 z roku 2005 Sbírky, o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, další nařízení vlády je číslo 378 z roku 2001 Sbírky, které stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, nářadí a přístrojů, nařízení vlády číslo 27 z roku 2002 Sbírky, o způsobu organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat. Nařízení vlády číslo 178 z roku 2001, tímto nařízením se stanovují podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění nařízení vlády číslo 523 z roku 2002 Sbírky a nařízení vlády číslo 441 z roku 2004 Sbírky. Nařízení vlády číslo 178 z roku 2001 Sbírky již neplatí, protože 1. ledna 2008 nabylo účinnosti nové nařízení vlády číslo 361 z roku 2007 Sbírky, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci. Změnou tohoto nařízení vlády byly hned dva důvody. Hlavním důvodem bylo, že staré nařízení vlády bylo vydáno na základě již neplatných zmocnění v ustanovení zákona číslo 65 z roku 1965, především

v § 133a odstavec 6 a § 134c odstavec 7. Tím pádem nařízení vlády nešlo novelizovat. Druhým důvodem bylo převedení směrnice Komise 2006/15ES ze 7. února 2006, o stanovení druhého seznamu směrných limitních hodnot expozice na pracovišti k použití směrnice Rady 98/24/ES a o změně směrnic 91/322/EHS a 2000/39ES do českého právního řádu. K zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byla vydána nová nařízení vlády. Nařízení vlády o podmínkách akreditace a provádění zkoušek způsobilosti, číslo 592 z roku 2006 Sbírky a nařízení vlády číslo 591 z roku 2006 Sbírky, o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích.²¹

3.2 ČSN OHSAS 18001

Do systému norem zavadí uvedená norma požadavky managementu BOZP. Díky tomu se může organizace připravit, vytvořit a udržet systému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Systém požaduje, aby požadavky byly plněny prostřednictvím stanovených politik a cílů. Tyto požadavky musí brát ohled na právní předpisy, informace o rizicích. Systém bezpečnosti a ochrany zdraví při práci lze zavést v organizacích všech typu a velikostí, ale musí se brát na zřetel respekt k různým geografickým, kulturním a sociálním podmínkám, ve kterých organizace působí. Nutnou podmínkou pro zavedení tohoto systému je jednání ve vrcholovém vedení a jeho schopnost zajistit podporu v jiných funkcích organizace. Postup zavedení tohoto systému musí být řádně vysvětlena. Před spuštěním systému musí být organizace podrobena prozkoumání odbornou firmou, která má zkušenosti v systému BOZP. Odborná firma při přezkoumání vyhodnotí úroveň dosud používaného systému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, odhalí nedostatky a navrhne nejlepší způsob vmíšení do systému managementu BOZP. Teprve pak může organizace prohlásit, že používá politiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Stanoví si cíle a procesy, kterými chce dosáhnout závazků obsažené v politice. Přijmout opatření, která jsou nezbytná pro zlepšení své výkonnosti a prokázat spojení systému s požadavky normy OHSAS. Norma je vytvořena tak, aby nebyla v rozporu s normami ISO 9001 z roku 2000, jedná se o systém managementu kvality a ISO 14001 z roku 2004, tato norma se zabývá systémem environmentálního managementu. Zavedení managementu

---

²¹ DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v otázkách a odpovědích*. Praha : ASPI, 2008, s. 16-18

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle této normy závisí pouze na rozhodnutí organizace.²²

Normy OHSAS může používat jakákoli organizace, která chce řídit svá rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, snaží se zlepšovat svou výkonnost, tím že za účelem odstranění nebo minimalizování rizik u zaměstnanců a dalších zúčastněných stran v systému, které také mohou být v ohrožení nebezpečím v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Dále zlepšuje svou výkonnost tím, že zavádí, udržuje a neustále vylepšuje systém managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, prokazuje shodu se svou vyhlášenou politikou BOZP. A také prokazuje soulad s normou OHSAS a svého systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci externí organizací. Všeobecnými požadavky k tomuto systému jsou vybudování, dokumentování, implementování, udržování a neustálé zlepšování systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v souladu s požadavky normy OHSAS. V dokumentaci se uvádí, jak dosáhnout plnění těchto cílů, ale také se vytvoří dokumentace, která popisuje rozsah a řízení systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Výstupy v organizaci jsou zdroje politiky a jsou nebezpečné, právní i jiné požadavky, minulá a současná výkonnost organizace v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požadavky jiných nesrozuměných strany, potřeby a příležitosti k neustálému zlepšování, potřebné zdroje, příspěvky zaměstnanců, dodavatelů a jiných externích pracovníků. Standardním výstupem je politika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která je srozumitelná, souhrnná a je sdělována celé organizaci.²³

3.3 Právní i jiné předpisy k zajištění BOZP

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je upravena ve více než 80 právních řádech a řady dalších předpisů. Nesrozumitelnost právních řádů a předpisů bylo zjištěno průzkumem portálu BOZPinfo (březnu 2010). Bylo zkoumáno 234 respondentů, což činí 92% z celku právním předpisům přesně nerozumí, pouze 21 osoby, což činí 8% dotazovaných, přijdou právní předpisy zcela srozumitelné. Zajištění požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je garantováno Listinou základních práv a svobod, která byla usnesena předsednictvem ČNR číslo 2 z roku 1993

---

²² ČERMÁK, J. *Bezpečnost práce*. Praha : Eurounion, 2008, s. 521

²³ ČERMÁK, J. *Bezpečnost práce*. Praha : Eurounion, 2008, s. 524-526

Sbírky, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky, zakotvené v ústavním zákoně číslo 162 z roku 1998 Sbírky. Článek 31 uvádí, že každý má právo na ochranu zdraví. Zákoník práce uvádí v § 349, že k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je zahrnuto v předpisech na ochranu života a zdraví, hygieny a protiepidemické, technické, technické dokumenty a normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami, chemickými přípravky a jinými látkami, které škodí zdraví.²⁴

3.4 Povinnosti evidence pracovních úrazů dle nařízení vlády číslo 201/2010

Ze Sbírky zákonů z roku 2010 pod číslem 201, přijala vláda nové nařízení vlády k problematice pracovních úrazů. Důvodem k vydání nového nařízení, byl způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, protože vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu, který byl upravený nařízením vlády číslo 494/2001 Sbírky, již nevyhovoval. Předchozí nařízení vlády bylo vydáno na základě zmocnění v § 133c odstavec 7 staršího zákoníku práce. Jedním z nejdůležitějších cílů právního předpisu bylo vytvoření systému evidence pracovních úrazů, který se opírá o knihu úrazů, záznamu o úrazu a o hlášení pracovního úrazu tak, aby byla zajištěna informovanost příslušných orgánů a institucí o vzniklé události, aby byl vytvořen uspokojující podklad pro statistické vykazování pracovních úrazů. Druhý zákoník práce nabyl účinnosti dne 1. ledna 2007, který starý zákoník práce zrušil. Tím byla zrušena platnost i zmocnění k vydání prováděcího předpisu i evidenci úrazů. Nařízením vlády číslo 494/2001 ponechal v platnost druhý zákoník práce a v ustanovení §394 odstavec 1 písmena c) stanovil, že se postupuje dle dosavadních právních úprav, že se vyjdou nové právní předpisy. Z tohoto důvodu nebylo možné nařízení vlády novelizovat a bylo nezbytné je vydat nové.²⁵

Při aplikaci nařízení vlády číslo 494/2001 Sbírky v devítiletém období došlo k řadě nových skutečností, na které muselo nové nařízení vlády reagovat. Změny se

---

²⁴ NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 31

²⁵ DANDOVÁ, E. *Evidence pracovních úrazů – nařízení vlády č. 201/2010 Sbírky*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 46

týkaly nejen zavedením nových identifikačních údajů subjektů nebo činností, ale i celkového upřesnění statistických sledování, které navazují na evropské předpisy. Převážně se jedná o nové nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropského společenství číslo 1338/2008 ze dne 16. prosince 2008 o statistice Společenství v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ale také na Evropskou statistiku pracovních úrazů, která obsahuje soubor ukazatelů, každoročně v členských zemích zajišťovaných. S ochranou osobních údajů souvisí nové nařízení vlády číslo 494/2001 související a navazuje na směrnici Evropského parlamentu a Rady číslo 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, odpovídající zákonu číslo 101/2000 Sbírky o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Velkým problémem nařízení vláda číslo 494/2001 Sbírky byla také skutečnost, že zachycovalo jen skutečnosti, které nastaly v době pátého dne následujícího měsíce poté, co k úrazu došlo, protože v této lhůtě se musí zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. V tomto důsledku ale nebyly zachyceny skutečnosti, které nastaly později. Důležitá je délka hospitalizace, zjištění jejich příčin nebo zdrojů úrazu či úmrtí úrazem postiženého zaměstnance v průběhu jednoho roku po úraze. Definice nařízení vlády pro své účely smrtelný úraz jako úraz, na jehož následky postižený zaměstnanec nejpozději do 1 roku po úrazu zemřel. Především se jedná o zachycení délky pracovní neschopnosti. Údaj v záznamu o úrazu vůbec nehrál roli, bylo nutné délku odhadovat, což zkreslovalo statistické vykazování. Data České republiky postrádala přesnost, tyto data byla poskytována Eurostatu v Evropské statistice pracovních úrazů. Z tohoto důvodu se zavedl nový formulář, který se nazývá „záznam o úrazu – hlášení změn“, který má podchytit nové skutečnosti, ke kterým po odeslání záznamu o úrazu dojde.²⁶

3.5 Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání

Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání popřípadě i škod vzniklých po ukončení pracovní neschopnosti, řešil zákoník práce číslo 65/1965 Sbírky v § 190 až §200. Dle řešení úrazů se zaměstnavatel odpovědnosti zprostil zcela nebo z části nebo nezprostil. Důvodem ke zproštění odpovědnosti zaměstnavatele zcela bylo porušení

---

²⁶ DANDOVIÁ, E. *Evidence pracovních úrazů – nařízení vlády č. 201/2010 Sbírky*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 46-47

předpisů nebo opilosti ze strany zaměstnance, tento důvod byl jedinou příčinou úrazu. Zaměstnavatel škodě nemohl v žádném případě zabránit, i když pracovníka řádně seznámil s bezpečnostními předpisy a jejich dodržování vyžadoval a kontroloval. Z části se zaměstnavatel zproští odpovědnosti, když prokáže, že zaměstnanec porušil bezpečnostní předpisy, přestože s nimi byl řádně seznámen a jeho porušení bylo jednou z příčin škody. Další příčinou škody byla opilost poraněného zaměstnance nebo také vliv návykových látek. Jestliže zaměstnanci vznikla škoda z důvodu, že si počínal v rozporu s obvyklým způsobem jednání tak, že ačkoli neporušil konkrétní právní nebo ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochran zdraví při práci, jednal lehkovážně a musel si být vědom, že vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem, že by si mohl přivodit poškození zdraví. Zprostit odpovědnosti za úraz se nemůže zaměstnavatel, když utrpěl zaměstnanec úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli nebo bezpečí přímo hrozící životu nebo zdraví, zdali zaměstnanec tento stav sám úmyslně nevyvolal.²⁷

Dle § 196 zákoníku práce číslo 65/1965 Sbírkou stanovoval, že náhrada za bolest a za ztížení společenského uplatnění, které vznikly zaměstnanci následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, poskytovalo se jednorázově dle vyhlášky číslo 32/1965 Sbírkou, o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění a také dle vyhlášky číslo 76/1981 Sbírkou, kterou se změnila vyhláška číslo 32/1965, ve znění pozdějších předpisů.²⁸

Jako náhrada za ztížení společenského uplatnění se poskytovala pracovníkům, zda nárok na její poskytnutí vznikl ve věku mladém, nebo pokročilém. V případě, že bylo možné dle okolností případu ztíženého společenského uplatnění dostatečně rozlišit, rozlišoval se v mnoha případech pro bodové ohodnocení rozmezí a u nemoci z povolání. Tím se umožňoval výraznější diferenciaci při poskytování této náhrady i s ohledem na věk postiženého. Náhradu za ztížení společenského uplatnění a bolestné bylo možné uplatnit, zda pro to byly splněny podmínky. Lehčí úrazy, které nezanechávaly trvalé následky, přicházely nejčastěji v úvahu jen poskytnutí bolestného. Kdežto u těžkých úrazů se kromě bolestného poskytovala i náhrada za ztížení společenského uplatnění.²⁹

---

²⁷ ČERMÁK, J. *Podnikatel a bezpečnost práce*. Praha : Eurounion, 1995, s. 21-22

²⁸ JEDLIČKA, K. *Rukověť bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha : ROH, 1982, s. 242

²⁹ JEDLIČKA, K. *Rukověť bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha : ROH, 1982, s. 242

Současné době se řešení pracovních úrazů a nemocí z povolání eviduje a navazuje problematika poskytování náhrad škod vzniklých v důsledku pracovních úrazů u zaměstnanců. Případy, které tvoří výjimku, kdy se zaměstnavatel v souladu s § 367 odstavec 1 zákoníku práce číslo 262/2006 Sbírky zproští zcela své odpovědnosti za zaměstnanci vzniklé škody. Jedná se pouze, když porušení právního nebo ostatního předpisu nebo pokynu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s kterým byl zaměstnanec řádně prokazatelně seznámen a bylo kontrolováno a soustavně vyžadováno jeho znalost, dodržování a jeho porušení bylo jedinou příčinou vzniku úrazu. Také se jedná o opilost nebo zneužití jiných návykových látek, která byla jediným důvodem vzniku úrazu, a zaměstnavatel nemohl škodě zabránit. Poškozenému zaměstnanci v těchto případech nevzniká nárok na odškodnění. V tomto případě by zaměstnavatel měl splnit ohlášení pojišťovně, u které je pojištěn.³⁰

V praxi se to nedělá. Na částečnou náhradu škody zaměstnanci v důsledku pracovního úrazu nárok vzniká v případech, kdy zaměstnavatel v souladu s ustanovením § 367 odstavec 2 zákoníku práce číslo 262/2006 Sbírky se zproští své odpovědnosti jen z části, když opilost zaměstnance nebo zneužití jiných návykových látek, také při porušení právních nebo ostatních předpisů nebo pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s kterými byl zaměstnanec řádně a prokazatelně seznámen. Dále také při lehkomyšlném jednání. Odpovědnosti se však zaměstnavatel nemůže zprostit v případě, že k pracovnímu úrazu došlo při odvrácení škody hrozící zaměstnavateli nebo nebezpečí hrozící životu nebo zdraví, pokud zaměstnanec tento stav sám nevyvolal.³¹

V případě částečného zproštění odpovědnosti, kdy se poměrně krátí výše všech náhrad za škody, jehož důsledkem byl pracovní úraz v závislosti na míře zavinění zaměstnancem, je vhodné výši této míry stanovit před komisí. V ostatních případech se zaměstnavatel poškozenému odpovídá sám za vzniklé škody v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání v souladu se zákoníkem práce číslo 262/2006 Sbírky § 369 v plné výši. Zaměstnavatel také odpovídá za pracovní úraz, i když byl

---

³⁰ NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 175

³¹ NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 175

zaměstnanec převeden k jiné firmě na přechodnou dobu. Úrazy, které si nevyžádaly pracovní neschopnost poškozeného nebo jen do tří dnů, tedy nepodléhají sepsání záznamu o úrazu, vyhovují stanoveným podmínkám v § 366 odstavec 1 zákoníku práce číslo 262/2006 Sbírky. Zaměstnavatel se může zprostit odpovědnosti dle § 367, ale musí být poskytnuta náhrada vzniklých škod, protože zaměstnavatel je odpovědný za škodu, která tak zaměstnanci vznikla. Škoda, která vznikla při pracovním úrazu pro plnění pracovních úkolů, zde je zaměstnavatel plně odpovědný a musí poškozenému zaměstnanci poskytnout náhradu vzniklých škod. Zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo nemoc z povolání ze zákoníku práce číslo 262/2006 Sbírky § 369, náleží náhrada v rozsahu, v jakém za ní odpovídá zaměstnavatel a to za: a) ztrátu výdělku, b) bolest a ztížení společenského uplatnění (stanovuje ošetřující lékař), c) účelně vynaložené náklady spojen s léčením, d) věcnou škodu.³²

---

³² NEUGEBAUER, T., *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 176

4 CHARAKTERISTIKA SPOLEČNOSTI VISHAY

Společnost Vishay Intertechnology byla založena v roce 1962 Dr. Felixem Zandmanem, s finanční podporou jeho bratrance Alfreda P. Slanera. Společnost byla pojmenována podle vesnice v Litvě, kde zahynuli během holocaustu příbuzní Dr. Zandmana a pana Slanera. Společnost zahájila činnost s jedním výrobním programem, který měl dvě řady výrobků: fólie odporu a fólie odporových tenzometrů. V roce 1985 společnost odstartovala cestu jako přední světový výrobce těchto originálních výrobků. Společnost začala pokračující sérii strategických akvizic, s cílem získat dominantní postavení výrobce elektronických součástek. Dnes, Vishay Intertechnology je jedním z největších světových výrobců diskretních polovodičových a pasivních elektronických součástek. Společnost Vishay Intertechnology rostla prostřednictvím inovací a akvizic, především v oboru odporové technologie, výrobků fólie (většinou Tenzometrické snímače), dále rozšiřovala podnikání v oblasti výzkumu a vývoje, marketingu a prodeje. V červenci 2010 Vishay Intertechnology byla kótovaná na New Yorkské burze cenných papírů: Vishay Precision Group. Vishay Intertechnology hraje "čistou-hru" v oboru elektronických součástek. Vishay Intertechnology získala takové vrcholové postavení jako Siliconix, Telefunken, infračervené složky obchodní společnosti Infineon, General Semiconductor, Dale, Draloric, Sprague, Vitramon a BCcomponents (bývalé pasivní součástky firmy Philips Electronics a Beyschlag). V roce 2007 získala Vishay Intertechnology vybraných diskretních polovodičů a vedení modul výrobků od International Rectifier ®. Následující akvizice zahrnují speciální kondenzátor tantal produktové řady od KEMET. Vishay Intertechnology komponenty se používají prakticky ve všech typech elektronických přístrojů a zařízení v průmyslu, počítačů, automobilový průmysl, telekomunikaci, armádě, letectví, napájecí zdroje, a lékařství. Vishay Intertechnology má výrobní závody v Číně a další čtyři v asijských zemích, Izraeli, Evropě a v Severní a Jižní Americe, stejně jako obchodní zastoupení po celém světě.³³

---

³³ Vishay Info [online]. 2011 [cit. 2012-01-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.vishay.com/company/about/>>.

4.1 Struktura Vishay Intertechnology

Vishay Intertechnologi, Inc. je holding společností Vishay. Společnost se dělí na divize Vishay S.A. (akciová společnost), vystupuje jako nezávislá a samostatná francouzská firma. Má sídlo v Nice, vede divizi Sfernice. Jejím hlavním úkolem je řešení věcí ohledně výroby. Druhou divizí je VISHAY ELEKTRONIC spol. s.r.o., která sídlí v Přešticích. Vystupuje jako zaměstnavatel a správce majetku. Sdružuje 4 závody - Blatná Sfernice, Blatná ESTA, Prachatice Sfernice, Dolní Rychnov. **Vishay Elektronik GmVh** (spol. s.r.o.) spravuje evropské obchodní věci.³⁴

V dalším textu budou uvedeny charakteristiky jednotlivých závodů společnosti v České republice.

Dolní Rychnov – výroba byla zahájena v roce 1997. Šlo o převedené pracoviště z Německa a Spojených států amerických s výrobou keramických kondenzátorů. Dále byla převedena výroba rezistorů a to pouze z Německa. V nynější době se produkuje jak keramické kondenzátory, tak i drátové rezistory, ale také upevněné rezistory. V roce 2008 měla Vishay v Dolním Rychnově celkem 354 zaměstnanců. Výrobní prostory tvoří 16 000 metrů čtverečních.³⁵

Prachatice a Volary - zahájení výroby v Prachaticích bylo v roce 1994. V roce 1997 byla otevřena první budova SFERNICE. V roce 2000 byla dokončena výstavba nové budovy pro odpory a potenciometry. Prachatice měly v roce 2008 v součtu obou budov 3 501 zaměstnanců. Budova SFERNICE má 3 600 metrů čtverečních a budova pro odpory a potenciometry má 4 800 metrů čtverečních.³⁶

Volary, v roce 2005, byly zařízeny pro potenciometry a získaly certifikát ISO 14001 pro montážní dílny. V roce 2008 měly 196 zaměstnanců a výrobní prostory měří 3 000 metrů čtverečních.³⁷

ISO 14001 je Česká státní norma pro Systémy environmentálního managementu, požadavky s návodem pro použití. Zde jsou specifikovány požadavky na systém managementu životního prostředí, které organizace používají pro interní aplikaci,

---

³⁴ PROŠEK, V. ředitel firmy Vishay, ve Vishay, dne 6.1.2012.

³⁵ PROŠEK, V. ředitel firmy Vishay, ve Vishay, dne 6.1.2012.

³⁶ PROŠEK, V. ředitel firmy Vishay, ve Vishay, dne 6.1.2012.

³⁷ PROŠEK, V. ředitel firmy Vishay, ve Vishay, dne 6.1.2012.

certifikaci nebo pro smluvní účely s dodavateli a zákazníky. Využívá se při certifikaci k nezávislému posouzení schopnosti organizace vytvořit a udržovat postupy k rozpoznání aspektů životního prostředí svých činností, služeb a výrobků, které mohou řídit a na které mohou podle očekávání mít určitý vliv, plnění právních a jiných požadavků, vlastních požadavků stanovených pro nejvýhodnější fungování všech procesů a neustálého zlepšování systému managementu životního prostředí.³⁸

Blatná ESTA a Sfernice - výstavba Blatná ESTA v Riegrově ulici číslo 1231 začala v roce 1994 a dokončena byla v roce 1999 ve třech etapách. Vyrábí se zde kompenzační kondenzátory, výkonné elektroniky kondenzátorů a pomocné kondenzátory. V roce 2008 měla 129 zaměstnanců o rozloze 1 947 metrů čtverečních. V roce 2001 byla dokončena výstavba první budovy v Blatné, ulice Paštická 1243. Vyrábí se kondenzátory vysokého napětí s fóliovou technologií, dále středně frekvenční vodou chlazené kondenzátory a vysokonapěťové hybridní jednotky. V roce 2008 měla až 179 zaměstnanců o rozloze 2 231 metrů čtverečních. Výstavba druhé budovy v Paštické ulici číslo 1243 byla dokončena v roce 2003. Zde se vyrábí výkonné kondenzátory, kondenzátory vysokého napětí a středně frekvenční vodou chlazené kondenzátory. V roce 2008 měla 78 zaměstnanců a rozloha je 2 003 metrů čtverečních. V roce 2007 byla zahájena výstavba nové budovy v Paštické ulici číslo 1243, která byla dokončena v roce 2008. Zde se začaly také vyrábět výkonné kondenzátory. V roce 2008 měla 71 a rozloha je 2 363 metrů čtverečních.³⁹

Blatná Sfernice, Paštická ulice číslo 1243, začala svou výrobu v lednu roku 2002. Postupně byly přesunuty výrobní linky z Francie, Izraele a Slovenska. Produkce se týká ohledně Trimmers, Spectrolu a automobilových Transducers. V roce 2008 zde bylo zaměstnáno 213 zaměstnanců a výrobní rozloha je 5 000 metrů čtverečních.⁴⁰ Závodem Blatná Sfernice se bude tato bakalářská práce zabývat podrobněji a prozkoumávat její bezpečnostní management.

---

³⁸ *Sdružení pro certifikaci systémů jakosti* Info [online]. 2012 [cit. 2012-01-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.cqs.cz/Normy/CSN-EN-ISO-140012005-Environmentalni-management.html>>.

³⁹ PROŠEK, V. ředitel firmy Vishay, ve Vishay, dne 6.1.2012.

⁴⁰ PROŠEK, V. ředitel firmy Vishay, ve Vishay, dne 6.1.2012.

5 POPIS BEZPEČNOSTI PRÁCE SPOLEČNOSTI VISHAY

Tato kapitola pojednává o systému bezpečnosti práce společnosti Vishay Blatná Sfernice. Převážně se zbývá vnitřními předpisy, traumatologickým plánem, požární ochranou, proškolením zaměstnanců a nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami.

5.1 Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Povinnosti společnosti VISHAY ELECTRONIC, spol. s.r.o. v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci upravují příslušné právní a technické předpisy a technické normy. Za plnění příslušných právních předpisů, technických předpisů a technických norem v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci odpovídá jednatel společnosti a vedoucí pracovníci v přenesené působnosti, především vedoucí závodu, vedoucí výroby a mistři. Znalost předpisů je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.⁴¹

Při zajišťování péče o bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je vedení společnosti povinno:

1. Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci s vědomím na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

2. Vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a vhodné pracovní podmínky pomocí organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímat opatření k eliminaci rizik. Eliminace rizik vyplývá z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření společnosti. Všichni vedoucí pracovníci jsou povinni pravidelně kontrolovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci, především stavy výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť, úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, dodržování metody a způsobu zjištění a hodnocení rizikových faktorů dle právních předpisů.

3. Zda není možné rizika odstranit, musí vedení společnosti vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimální.⁴²

---

⁴¹ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

⁴² HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

Povinnosti vedoucích zaměstnanců jsou kontrolovat a řídit práci a hodnotit jejich výsledky, musí vytvářet příznivé pracovní podmínky a musí zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Dále jsou povinni zabezpečit dodržování právních a jiných předpisů, zejména vést zaměstnance k pracovní kázi, oceňovat jejich iniciativu a úsilí, aby nedocházelo k porušování předpisů. Musí dbát na to, aby v pracovní době zaměstnanci nepožívali alkohol a jiné návykové látky a hlavně aby pod jejich vlivem nenastupovali do zaměstnání.⁴³

Zaměstnanci jsou povinni v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

1. Dodržovat právní předpisy k zajištění bezpečnosti práce, bezpečnosti technických zařízení a ochrany zdraví při práci, dodržovat pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ostatní předpisy, dodržovat zásady bezpečného chování na pracovištích a stanovené pracovní postupy, s nimiž byl řádně seznámen.

2. Používat při práci osobní ochranné pracovní prostředky a zařízení.

3. Musí se účastnit školení a výcviku zajišťovaného zaměstnavatelem v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, podrobit se zkouškám a lékařským prohlídkám stanoveným právními předpisy.

4. Nepožívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky v pracovní době a především na pracovištích společnosti, nenastupovat pod jejich vlivem do zaměstnání a dodržovat stanovený zákaz kouření na pracovištích.

5. Oznámit orgánu dozoru nad bezpečností práce a technických zařízení nebo svému nadřízenému závady a nedostatky, které by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví při práci, dle svých možností se účastnit na jejich odstraňování.

6. Podrobit se vyšetření, které provádí za společnost určený vedoucí zaměstnanec nebo příslušný orgán státní správy, aby se zjistilo, zda zaměstnanci nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Orgány a zaměstnanci, kteří mají oprávnění dát zaměstnanci pokyn, aby se vyšetření podrobil, je uveden v tomto místním předpisu.⁴⁴

Zaměstnanci pověřeni kontrolou požívání alkoholu a jiných návykových látek. Vyšetření zaměstnanců prováděné s cílem zjistit přítomnost vlivu alkoholu nebo jiných návykových látek provádí nadřízený zaměstnanec s přítomností dalšího vedoucího pracovníka. Příslušník policie je oprávněn provést kontrolu zaměstnance společnosti,

---

⁴³ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

⁴⁴ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

zda řídí vozidlo mimo uzavřené prostory společnosti nebo zda je v nutné souvislosti s podezřením na přešupek nebo trestný čin. Vyšetření, které se provádí s cílem zjistit přítomnost vlivu alkoholu nebo jiných návykových látek je možné provádět i jednoduššími prostředky například detekčními trubičkami a tak dále. Při tomto vyšetřování se musí důsledně dodržet návod výrobce, zejména případné opakování zkoušky, a pokud výslovně výrobce nestanoví jinak, tak prokázat dále přítomnost alkoholu nebo jiných návykových látek ve spolupráci s příslušným lékařem. Pouze po takovém šetření lze provést závěry, zejména disciplinární řízení a podobně. Když se zaměstnanec odmítne podrobit výše uvedených vyšetření, jedná se o závažné porušení pracovní kázně ze strany zaměstnance.⁴⁵

Školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, o právních a ostatních předpisech je povinno zajistit vedení společnosti. Dále předpisy, které doplňují odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Vstupní školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro zaměstnance provádí pověřený zaměstnanec společnosti, například nadřízený zaměstnanec. Školení se provádí pro nově přijaté zaměstnance do pracovního poměru, popřípadě pro žáky a studenty, kteří jsou zařazeni do odborného výcviku nebo praxe, dále pro osoby, které se s vědomím vedení společnosti zdržují na pracovištích společnosti. Opakované školení se provádí nejméně jedenkrát za dva roky, školení provádí nadřízený zaměstnanec. Přezkoušení získaných vědomostí se provádí formou ústního dotazování. Proškolení pro vedoucí pracovník provádí odborně způsobilá osoba nebo jiná určená osoba se zvláštní odbornou způsobilostí jedenkrát za tři roky. Přezkoušení se provádí taktéž formou ústního dotazování. Zvláštní školení, především u řidičů motorových vozíků, elektrikářů a podobně, provádí odborné firmy s příslušným oprávněním ve lhůtách stanovených zvláštními předpisy.⁴⁶

Další částí místního předpisu jsou pracovní úrazy. Za pracovní úraz se považuje jakékoli poškození zdraví nebo smrt, které byly způsobeny nezávisle na jeho vůli krátkodobým, nebo též dlouhodobým působením vnějších vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Na stejné úrovni je i úraz, který utrpěl zaměstnanec na pracovišti nebo v prostorech společnosti při činnosti, která souvisí

---

⁴⁵ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

⁴⁶ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,*

s plněním pracovních úkolů. Také osoba, která se s vědomím vedení společnosti zdržuje na pracovištích společnosti nebo v prostorech, které nejsou jinak veřejnosti přístupné. Pracovním úrazem se nerozumí ten úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět. Sepsání předepsaného záznamu o úrazu s vyřízením všech souvisejících formalit, kterým podléhají pracovní úrazy, jimž byla způsobena smrt nebo pracovní neschopnost trvající nejméně více než 3 dně, počítá se 4. den a více. Evidenci o pracovních úrazech podléhajících registraci je povinen vést odpovědný zaměstnanec společnosti. Dle ustanovení příslušného předpisu podléhají evidenci a registraci pracovní úrazy:

1. Zaměstnanci všech zaměstnavatelů a zařízení, pokud jsou v pracovním, učebním nebo jiném poměru.

2. Fyzické osoby, které pracují v organizaci na základě dohod o pracích vykonávaných mimo pracovní poměr. Pracovní úrazy, při nichž byla způsobena pracovní neschopnost kratší, než jsou 3 dny se též evidují v knize úrazů.⁴⁷

Každý zaměstnanec při práci se stroji a zařízením je povinen:

1. Při jakékoli závadě, která ohrožuje zdraví nebo život osob je obsluha nebo jiný určený zaměstnanec povinen stroj nebo zařízení ihned vypnout, musí zajistit proti dalšímu nežádoucímu spuštění a poruchu okamžitě oznámit nadřízenému nebo jinému vedoucímu zaměstnanci.

2. Pracovat na stroji takovým způsobem, který je předepsán a označen jako správný a bezpečný, aby pracovníci v okolí nebili ohrožováni a obtěžováni nadměrnou hlučností. Je nutné přesně dodržovat pokyn a poučení obsažené v návodu na bezpečnou obsluhu stroje, nebo v jiném bezpečnostně provozním předpisu. Jiný pracovní postup, nezajišťující stejný stupeň bezpečnosti není povolen. Také není dovoleno vyřazovat ochranná zařízení z činnosti, odstraňovat kryty a náhonové mechanismy.

3. Nevykonávat činnost, která nesouvisí s daným úkolem bez zvláštního povolení nebo příkazu.

4. Přidělené stroje a nářadí udržovat s příslušnými chránidly i kryty stále v dobrém stavu a předepsaným způsobem je čistit, udržovat nebo ukládat.

5. Zjištěné nedostatky a závady nebo i mimořádné jevy na zařízení ihned oznámit bezprostředně nadřízenému zaměstnanci.

---

⁴⁷ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

6. Nepoužívat návykové látky a alkoholické nápoje v pracovní době a nedovolit vstup na pracoviště osobám, které jsou pod vlivem návykových látek a alkoholických nápojů.

7. Na pracovištích používat předepsané a přidělené ochranné oděvy, obuv a ochranné pomůcky. Ochranné pomůcky se musí udržovat v dobrém stavu a po skončení pracovního poměru vrátit.

8. Dbát zákazu přecházení na jiné pracoviště bez souhlasu mistra nebo jiného vedoucího pracovníka. Při přechodu na jiné pracoviště použít cestu, kterou určí nadřízený pracovník nebo přímý nadřízený zaměstnanec.

9. Neobsluhovat stroje a zařízení, která nejsou zahrnuta do pracovní povinnosti, respektive obsluhovat jen zařízení, o jejichž obsluze je zaměstnanec poučen a je pro obsluhu určen.

10. Podrobit se v případě důvodného podezření z požití alkoholických nápojů zkoušce na obsah alkoholu, především v případě pracovního úrazu.

11. Odstraňování poruch na všech strojích může provádět jen určený zaměstnanec.

12. Neodborné opravy elektrických spotřebičů, strojů a další elektroinstalace jsou zakázány.

13. Jsou-li stroje vypnuté, smí se provádět mazání a mytí.

14. Dodržovat hygienické předpisy.

15. Každý zaměstnanec je povinen dodržovat veškeré povinnosti, které vyplývají z platných právních předpisů, s kterými byl prokazatelně a řádně seznámen v rámci vstupního a opakovaného školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.⁴⁸

Zaměstnancům, kteří obsluhují stroje a zařízení, je zvláště zakázáno:

1. Snímat předepsané kryty.
2. Používat pracovní postupy, které jsou nebezpečné a v rozporu s návodem k obsluze.
3. Nedovoleným způsobem zasahovat do strojů a zařízení.
4. Povolit obsluhu stroje nebo zařízení osobě, která není k tomu určena.
5. Zdržovat se a pohybovat se v místech, kde je ohroženo zdraví nebo život, například při opravách, údržbě, které provádí určená osoba při poruchách a podobně.⁴⁹

---

⁴⁸ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

⁴⁹ HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

5.2 Traumatologický plán

Při vzniku ohrožení osob, které se v prostorech závodu nacházejí, je povinností všech zaměstnanců i přítomných osob dodržet ustanovení tohoto plánu. Při jakékoli výjimečné situaci s ohrožením nebo postižením zdraví je nutno:

- Zajistit bezpečnost zúčastněných osob a zachránce. Předejít vzniku dalšího zranění a prohloubení stávajících. Technická pomoc spočívá v bezpečném přerušení nebo odstranění působené příčiny, která nehodu vyvolala, například vypnout přívod elektrické energie, zastavit stroj nebo zařízení a podobně.
- Správně určit druh a rozsah poranění a rychle zhodnotit situaci
- Provést celkové vyšetření postiženého: **1. Pohledem** - dýchací pohyby, chování postiženého, barvy kůže, výraz obličeje, poloha a nepřirozený tvar těla nebo jeho částí, krvácení, zvracení, aktivní pohyblivost končetin, je viděn mechanismus úrazu svědkem nehody. **2. Poslechem** – dýchací šelesty, odezvy na oslovení a manipulaci, spontánní projevy postiženého, například křik, chrčení, sténání. Je provedena slovní kontrola stavu vědomí. **3. Pohmatem** – vyšetření základních životních funkcí, například tepová frekvence, dýchací pohyby. Zlomeniny kostí, například nepřirozená poloha a pohyblivost částí končetin. Teplota kůže, citlivost, bolestivost orgánů při ohmatání. **4. Ostatní smysly** – abnormální zápach z dechu postiženého, například alkohol, aceton a tak dále. Jiný zápach na místě nehody, například plyn, benzín, chemikálie, spálenina a podobně.
- Kontrola základních životních funkcí: **1. Zjištění stavu vědomí** – lehké zatřesení s postiženým nebo oslovení postiženého. **2. Zajištění dýchání** – poslechem, například zachránce přiloží ruku k nosu nebo ústům a pozoruje jeho dech. Pohledem, například zda se zdvihá hrudník. **3. Zajištění srdeční činnosti** – kontrola tepu hmatem na krční tepně, provádí se přiložením bříška tří prstů do rýhy mezi štítnou chrupavkou a bočními krčními svaly na maximálně deset sekund.
- Poskytnutí první pomoci a přivolání odborné pomoci (záchranné služby) na telefonním čísle 155 nebo 112. Při ohrožení pracoviště požárem, únikem chemikálií a podobně je provedena evakuace ohrožených prostorů. Za evakuaci odpovídá vedení závodu. Evakuace je řízena z volného prostranství před závodem, užívají se dostupné a označené únikové cesty. Počet evakuovaných osob provádí vedoucí na směně. První pomoc zajistí nebo poskytne vedoucí

pracovník na směně. Nutná preventivní opatření při ohrožení života a zdraví osob v případě vzniku požáru provede určená preventivní požární hlídka, především záchranu ohrožených osoby, poskytnutí první pomoci, při vzniku požáru se pokusí zdotat požár a přivolat pomoc, po příjezdu zdravotní záchranné služby nebo hasičského záchranného sboru, se řídí rozkazy a pokyny lékaře nebo velitele hasičů.⁵⁰

5.3 Požární ochrana

Závod Vishay Sfernice Blatná při požární ochraně postupuje dle níže uvedeného zákona a vyhlášek Ministerstva vnitra.

Požární ochrana se řídí: zákonem číslo 133/1985 Sbírky, o požární ochraně, zejména § 4 činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, § 16 školení zaměstnanců, § 17 základní povinnosti osob, § 36 – 38 a § 76 – 78 postihy a pokuty. Vyhláškou Ministerstva vnitra číslo 246/2001 Sbírky, o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru, § 3, § 31 požární řád, ten upravuje zásady zabezpečení požární ochrany na místech, kde se vykonávají činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím, § 32 požární poplachové směrnice, § 33 požární evakuační plán. Vyhláškou Ministerstva vnitra číslo 87/2000 Sbírky, o podmínkách požární bezpečnosti při svařování. Vyhláška Ministerstva vnitra číslo 23/2008 Sbírky, o technických podmínkách požární ochrany staveb, § 30 užívání stavby, § 31 společná ustanovení a § 32 přechodná ustanovení.⁵¹

5.4 Proškolení zaměstnanců

Cílem školení je seznámit zaměstnance se základními otázkami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na pracovištích i mimo ně, jakož i s riziky ohrožující jejich zdraví.⁵²

Školení probíhá ze zákonů, vyhlášek a nařízení vlády:

---

⁵⁰ HOLMAN, S. *Traumatologický plán.*

⁵¹ VÁCLAVKOVÁ, *Požární ochrana.*

⁵² MRÁZ, P. *Záznam o provedení školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro zaměstnance.*

- Zákoník práce číslo 262/2006 Sbírky, v platném znění, § 32 vstupní lékařská prohlídka, § 101 bezpečnost a ochrana zdraví při práci a předcházení ohrožení života a zdraví při práci, §102 opatření k předcházení rizik, § 103 povinnosti zaměstnavatele, § 104 osobní ochranné pracovní pomůcky, § 105 pracovní úrazy a nemoci z povolání, § 106 práva a povinnosti zaměstnance, § 108 účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, § 301 zaměstnanci jsou povinni, § 380 pracovní úrazy, § 387 cesta do zaměstnání a zpět.
- Zákon číslo 309/2006 Sbírky, o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, § 2 požadavky na pracoviště a pracovní prostředí, § 4 požadavky na výrobní a pracovní prostředky a zařízení.
- Zákon číslo 379/2005 Sbírky, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, § 8 zakazuje se kouřit, § 9.
- Nařízení vlády 378/2001 sbírky, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, § 2 používání, nebezpečný prostor, ochranné zařízení, obsluha, průvodní dokumentace, provozní dokumentace, místní provozní předpis, § 3 minimální požadavky na bezpečný provoz zařízení, příloha číslo 1 zdvihání břemen a zaměstnanců.
- Nařízení vlády 101/2005 Sbírky, o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, § 3, příloha elektrické instalace číslo 2.1.2, 2.1.3, 2.1.6, 2.1.7, příloha únikové cesty a východy číslo 2.3.1, 2.3.3, příloha podlahy číslo 3.3.1, 3.3.5, 3.3.6, příloha dopravní komunikace číslo 5, příloha nebezpečný prostor číslo 5.1, 5.3, příloha nakládací a vykládací rampy číslo 6.2, příloha poskytování první pomoci číslo 8.
- Nařízení vlády číslo 201/2010 Sbírky, kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, traumatologický plán a seznámení s průběžným rozbořem pracovních úrazů.
- Nařízení vlády číslo 362/2005 Sbírky, o bezpečnosti práce na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky, § 3 opatření zaměstnavatele k zabránění pádu zaměstnanců z výšky nebo do hloubky, příloha - práce ve výškách, práce na žebříku, kontroly žebříku, další příloha – osobní ochranné pracovní pomůcky, používání žebříků, zajištění proti pádu předmětů a materiálu

- Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu číslo 50/1978 Sbírky, o odborné způsobilosti v elektrotechnice, § 3 práce na elektrickém zařízení v rozsahu.
- Nařízení vlády číslo 495/2001 Sbírky, kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních pomůcek, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků, je směrnici pro poskytování osobních ochranných pracovních pomůcek.
- Zákon číslo 440/2008 Sbírky, o chemických látkách a chemických přípravcích, § 2 základní pojmy, § 3 obecné zásady kvalifikace látek a přípravků, § 4 hodnocení nebezpečnosti – fyzikální a chemické vlastnosti, § 5 hodnocení nebezpečnosti pro zdraví, § 6 hodnocení nebezpečnosti pro životní prostředí, § 19 balení látek a přípravků, § 20 označování látek a přípravků
- Vyhláška 432/2003 Sbírky, kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, § 3 práce kategorie 1, 2, 3, 4, příloha číslo 1 kritéria kategorizace prací – chemické látky, hluk, fyzická zátěž, pracovní poloha, psychická zátěž, zraková zátěž.
- Vyhláška číslo 288/2003 Sbírky, kterou se stanoví práce a pracoviště zakázané těhotným ženám, kojícím matkám a mladistvým § 2
- Nařízení vlády číslo 361/2007 Sbírky, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci – krizové faktory, mikroklimatické podmínky, chemické faktory, biologické činitele, fyzická zátěž, teplota pracovišť, osvětlení, šatny, pitná voda, umyvárny, WC.
- Zákon číslo 258/2000 Sbírky, o ochraně veřejného zdraví, § 2 vymezení základních pojmů.
- Nařízení vlády číslo 168/2002 Sbírky, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky, § 2, § 3, § 4 a příloha číslo 1.⁵³

Školení zaměstnanců o požární ochraně se provádí v několika bodech:

- **Základní povinnosti zaměstnanců vyplývají z předpisů o požární ochraně:** zákon České národní rady číslo 133/1985 Sbírky, o požární ochraně, ve znění pozdějších změn a předpisů, § 16 školení zaměstnanců o požární ochraně

---

⁵³ MRÁZ, P. *Záznam o provedení školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro zaměstnance.*

a odborná příprava zaměstnanců zařazených do preventivních požárních hlídek, § 18 a § 19 osobní a věcná pomoc, § 17 základní povinnosti fyzických osob, § 36 – 38 vyloučení věci z užívání a zastavení provozu a § 76 – 78 postihy, pokuty, přestupky. Vyhláška Ministerstva vnitra číslo 246/2001 Sbírky, o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru, § 3 umístění hasicích přístrojů, § 23 školení zaměstnanců, § 31 požární řád pracoviště, § 32 požární poplachová směrnice, § 33 požární evakuační plán.

- **Požární nebezpečí v závodu a při činnostech se zvýšeným nebezpečím požáru:** požárně technická charakteristika požárně nebezpečných látek, zásady bezpečného provozu pro požárně nebezpečná pracoviště – zde působí požární řád, činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, například manipulace s hořlavými kapalinami, s hořlavými kovy, svařování, zpracování dřeva a tak dále.
- **Požadavky na provoz, údržbu a obsluhu důležitých zařízení při vzniku požáru:** znalost rozmístění hlavních uzávěrů vody, plynu a hlavního vypínače elektrického proudu, vyhlášení požárního poplachu, evakuace osob, materiálu a techniky, zpřístupnění místa požáru pro zasahující jednotky požární ochrany a spolupráce s velitelem zásahu, požárně bezpečnostní zařízení – elektrická požární signalizace, stabilní hasicí zařízení, zařízení pro odvod tepla a kouře.
- **Požadavky pro výkon požárně nebezpečných činností:** dle vyhlášky 87/2000 Sbírky, podmínky požární bezpečnosti při svařování. Svařování v prostorech s nebezpečím požáru nebo výbuchu s možností požáru a přilehlých prostorech před zahájením prací písemně stanovit zvláštní požárně bezpečnostní opatření, podrobně specifikovat prováděné práce, opatření, svářečské podmínky, povinnost vydání zvláštního požárně bezpečnostní opatření ke svařování statutárním orgánem nebo písemně pověřenou osobou. Česká státní norma 05 0601, bezpečnostní pokyny pro svařování kovů číslo 3.6.2.1 a 3.6.6.4 instalace tepelných spotřebičů, podmínky provozu, nehořlavé položky a vzdálenosti spotřebičů od hořlavých materiálů. Česká státní norma 06 1008, požární bezpečnost tepelných zařízení číslo 4.4, 5.1.2, 6.1.3 a přílohy A, D hořlavé kapaliny, provozovny a sklady – manipulace s hořlavými kapalinami.
- **Požární ochrana v době pracovního klidu nebo sníženého provozu:** zpřístupnění všech objektů v případě požáru – umístění náhradních klíčů.

- **Umístění hasících prostředků na pracovišti a zacházení s nimi:** proces hoření a způsoby hašení, rozmístění na pracovišti a způsob použití jednotlivých druhů hasících přístrojů, které jsou na pracovišti instalovány, rozmístění a způsob použití požárních vodovodů.⁵⁴

5.5 Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami

Na pracovištích se pracuje s tvrdícím činidlem CATALYST 9, je to kapalina žluté barvy aminového zápachu. Kontakt s kůží může zhoršit záněty kůže. Vdechování chemické látky může zhoršit astmatické potíže a zánětlivé a fibrózní choroby plic. Páry chemické látky mohou způsobit nadměrné slzení, nevolnost a zvracení a přechodné poruchy zraku. Při požití leptá zažívací trakt. Působí popáleniny v ústech, hrtanu a celkovou nevolnost. Při práci by měly být pracovní postupy navrženy tak, aby se zabránilo přímému kontaktu s touto chemickou látkou. Je nutno nosit osobní ochranné pracovní prostředky. Při práci se nesmí jíst, pít ani kouřit. Po manipulaci s chemikálií se musí umýt ruce. Musí být dodrženy pracovní předpisy a běžná hygienická opatření pro práci s chemikáliemi.⁵⁵

---

⁵⁴ MRÁZ, P. *Tematická plán a časový rozvrh periodického školení zaměstnanců o požární ochraně.*

⁵⁵ NOVOTNÁ, A. *Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické, žíravé nebo karcinogenní, mutagenní a toxické pro reprodukci.*

6 PROVEDENÍ VÝZKUMU BEZPEČNOSTI PRÁCE

Marketingový výzkum bezpečnosti práce byl proveden pomocí dotazníkového šetření, řízenými rozhovory s vedoucími pracovníky. Cílem výzkumu bylo získat názory a podněty na bezpečnost práce, jak ze strany zaměstnanců a tak i z pozic vedoucích pracovníků této firmy.

Pro dotazníkové šetření byli vybráni pracovníci - dělníci, z důvodu nejlepšího ohodnocení v oblasti bezpečnosti práce. Dva vedoucí pracovníci byli vybráni z důvodu ochoty a loajality poskytnout řízený rozhovor.

Metodou dotazníkového šetření byl anonymní dotazník, který byl vyplňován písemnou formou. Metoda řízeného rozhovoru s vedoucími pracovníky byla realizována osobním setkáním a kladením předem připravených otázek na téma bezpečnost práce.

6.1 Předvýzkum dotazníkového šetření

Dotazováno bylo 20 respondentů z řad zaměstnanců závodu Vishay Sfernice Blatná. Etapa – předvýzkumu byla provedena anonymně na téma „Spokojenost s bezpečností práce“. Výsledky dotazování v převýzkumu dopadly takto:

1. Jste spokojen/a s bezpečností práce ve firmě Vishay?

Dle výsledků z výzkumu si 20 respondentů z 20 myslí, že bezpečnost práce je na velice dobré úrovni.

2. Máte k dispozici dostatek ochranných pomůcek?

19 zaměstnanců z 20 myslí, že mají dostatek ochranných pomůcek. Tím je zřejmé, že ochrana zaměstnanců je dostatečná, ale využívání pomůcek již je individuální.

3. Myslíte si, že je dostatečné proškolení o bezpečnosti práce?

17 respondentů z 20 myslí, že proškolení ohledně bezpečnosti práce je v pořádku.

4. Myslíte si, že je vše zabezpečené dle předpisů?

13 zaměstnanců z 20 myslí, že je vše zabezpečené dle předpisů, 7 zaměstnanců je toho názoru, že zabezpečení dle předpisů není v pořádku. Proto by se mělo důsledněji kontrolovat dodržování zabezpečení dle předpisů.

5. Dodržují zaměstnanci veškeré bezpečnostní předpisy?

11 zaměstnanců z 20 je vědomo, že někdy předpisy ohledně bezpečnosti práce nedodržují. Proto by se mělo důsledněji sledovat a kontrolovat jejich dodržování.

6. Jsou chemické látky uskladněné dle předpisů?

20 respondentů z 20 přesvědčeno, že uskladnění a likvidace v úplném pořádku. Zde je v tabulce uveden souhrn veškerých otázek a odpovědí.

Tabulka číslo 1: souhrn otázek a odpovědí v předvýzkumu

otázka č.	ANO	NE
1	20	0
2	19	1
3	17	3
4	13	7
5	9	11
6	20	0

Předvýzkum byl vyhodnocen jako uspokojivý, respondenti potvrdili správný směr cíle dotazování, následně podle odpovědí byly upraveny vybrané otázky. Do dotazníku byly přidány další možnosti odpovědí.

6.2 Dotazníkové šetření

Dotazování proběhlo ve Vishay Sfernice Blatná, kde je 130 zaměstnanců, celkem bylo dotazování 90 respondentů z celkového počtu zaměstnanců, vyřazeni byly zaměstnanci, kteří nepracují v sektoru, který je předmětem dotazování. Návratnost dotazníků byla od 64 respondentů (to je 70%), ostatní zaměstnanci nebyli ochotni dotazník vyplnit.

Dotazník byl vyhotoven ve znění následujících otázek:⁵⁶

Jste spokojen/á s bezpečností práce ve firmě Vishay? Odpovědi byly jednoznačně uvedeny, buď ANO, nebo NE. Z odpovědí vyplývá, že 96,9% zaměstnanců je spokojeno se stávající bezpečností práce a zbylých 3,1% zaměstnanců nikoli.

---

⁵⁶ V hodnocení dotazování bude v textu uvedena pouze tabulka, grafy jsou k dispozici v přílohové části

Tabulka číslo 2: odpovědi na otázku „Jste spokojen/á s bezpečností práce ve firmě Vishay?“

ANO	96,9%
NE	3,1%

Jsou dostupné veškeré pracovní pomůcky, které jsou nutné k práci?

Odpovědi byly taktéž jednoznačně uvedeny, buď ANO, nebo NE. Kladná odpověď byla potvrzena 95,3% zaměstnanci, pouze 4,7% zaměstnanců si nemyslí, že jsou dostupné veškeré pracovní pomůcky.

Tabulka číslo 3: odpovědi na otázku „Jsou dostupné veškeré pracovní pomůcky?“

ANO	95,3%
NE	4,7%

Jsou pracovní pomůcky pravidelně dodávané na pracoviště?

Výběr odpovědí byl opět jednoznačně uveden ANO nebo NE. 96,9% zaměstnanců je spokojeno s dodáváním pracovních pomůcek na pracoviště, jen 3,1% zaměstnanců si nemyslí, že jsou pomůcky dodávané pravidelně na pracoviště.

Tabulka číslo 4: odpovědi na otázku „Jsou pracovní pomůcky pravidelně dodávané na pracoviště?“

ANO	96,9%
NE	3,1%

Myslíte si, že je dostatečné proškolení o bezpečnosti práce?

V této otázce výběr odpovědí již nebyl tak jednoznačný. 96,9% respondentů si myslí, že proškolení z bezpečnosti práce je dostatečné. 3,1% respondentů si nemyslí, že je proškolení o bezpečnosti práce dostačující. Z těchto respondentů si 1,55% myslí, že se proškolení věnuje málo času a 1,55% respondentů se domnívá, že k proškolení není řádně vyškolený pracovník.

Tabulka číslo 5: odpovědi na otázku „Myslíte si, že je dostatečné proškolení o bezpečnosti práce?“

ANO	96,9%
NE, proškolení se věnuje málo času	1,55%
NE, k proškolení není řádně vyškolený pracovník	1,55%

Myslíte si, že jsou stroje a zařízení zabezpečené dle předpisů? Na tuto otázku měli respondenti opět na výběr z více odpovědí. 96,9% dotazovaných respondentů si myslí, že všechna technická zařízení jsou zabezpečena dle předpisů, 3,1% respondentů si myslí, že nejsou technická zařízení zabezpečena dle předpisů vinou mechaniků. Žádný respondentů si nemyslí, že nejsou technická zařízení zabezpečena dle předpisů vinou operátora. Žádný respondent si nemyslí, že technická zařízení nejsou zabezpečena dle předpisů vinou vedoucího výroby.

Tabulka číslo 6: odpovědi na otázku „Myslíte si, že jsou stroje a zařízení zabezpečené dle předpisů?“

ANO	96,9%
NE, je to vinou operátora	0,0%
NE, je to vinou mechanika	3,1%
NE, je to vinou vedoucího výroby	0,0%

Dodržujete veškeré bezpečnostní předpisy? Tato otázka měla opět jednoznačné odpovědi a dopadla dle předpokládání. 98,4% zaměstnanců dodržuje bezpečnostní předpisy, pouze 1,6% zaměstnanců se přiznalo, že předpisy poruší.

Tabulka číslo 7: odpovědi na otázku „Dodržujete veškeré bezpečnostní předpisy?“

ANO	98,4%
NE	1,6%

Jsou na Vašem pracovišti pracovní úrazy? ANO odpovědělo 7,8% dotazovaných respondentů, MÁLO odpovědělo 39,1% dotazovaných respondentů a NE odpovědělo 53,1% dotazovaných respondentů.

Tabulka číslo 8: odpovědi na otázku „Jsou na Vašem pracovišti pracovní úrazy?“

ANO	7,8%
MÁLO	39,1%
NE	53,1%

Jaký je nejčastější důvod úrazu na Vašem pracovišti? Na tuto otázku odpovídali jen ti respondenti, kteří odpověděli na předchozí otázku ANO nebo MÁLO. Bylo to pouze 30 respondentů. Z těchto 30 respondentů: 70% zaměstnanců a tvrdí, že úrazy na pracovištích jsou z důvodu vlastní nedbalosti. 3,3% respondentů si myslí, že

nejčastějším důvodem úrazu je zavinění druhou osobou. 10% dotazovaných respondentů se domnívá, že úrazy jsou z důvodu malého pracovního prostoru a 6,7% respondentů si myslí, že je to z důvodu špatně zabezpečeného stroje. 6,7% dotazovaných respondentů se domnívá, že je to jak z důvodu vlastní nedbalosti, tak i z důvodu špatně zabezpečeného stroje a 3,3% zaměstnanců si myslí, že úrazy jsou z důvodu zavinění druhou osobou a z důvodu vlastní nedbalosti.

Tabulka číslo 9: odpovědi na otázku „Jaký je nejčastější důvod úrazu na Vašem pracovišti?“

Z DŮVODU ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI	0,0%
Z DŮVODU VLASTNÍ NEDBALOSTI	70,0%
Z DŮVODU ZAVINĚNÍ DRUHOU OSOBOU	3,3%
Z DŮVODU MALÉHO PRACOVNÍHO PROSTORU	10,0%
Z DŮVODU ŠPATNĚ ZABEZPEČENÉHO STROJE	6,7%
Z DŮVODU NEDBALOSTI MECHANIKA	0,0%
Z DŮVODU VLASTNÍ NEDBALOSTÍ I ŠPATNÉHO ZABEZPEČENÍ STROJE	6,7%
Z DŮVODU VLASTNÍ NEDBALOSTI I ZAVINĚNÍ DRUHOU OSOBOU	3,3%

6.3 Rozhovory vedoucích pracovníků

Řízené rozhovory byly provedeny ve Vishay Sfernice Blatná. S vedoucím pracovníkem jednoho úseku a vedoucím kvality výroby.

Vedoucí výroby, který nechce být jmenován, odpověděl na otázku: **Jak vidíte bezpečnost práce ve firmě?** „Ve firmě by měl být bezpečnostní pracovník, který by na bezpečnost práce dohlížel. Ve firmě se bazíruje na maličkostech, ale ne na důležitých věcech například měření emisí, rozbor chemikálií a tak dále.“ Otázka: **Mají zaměstnanci k dispozici dostatek ochranných pomůcek?** „Ochranných pomůcek je dostatek, ale zaměstnanci je odmítají nosit, nehledí na ochranu svého zdraví. Zajímavé je, že ochranné pomůcky odmítají více ženy.“ Otázka: **Myslíte si, že je dostatečné proškolení zaměstnanců o bezpečnosti práce?** „Proškolení zaměstnanců není dostatečné, protože neproškoluje vyškolený pracovník. Proškolení provádí vedoucí pracovník útvaru, který na to nemá vyškolení a má na proškolení málo času, většinou se proškolení provádí, až když zaměstnanec chodí nějaký čas do práce.“ Otázka: **Jsou stroje zabezpečené dle předpisů?** „Nejsou zabezpečené, protože jsou staré a nemohou odpovídat novým bezpečnostním normám.“ Otázka: **Dodržují zaměstnanci veškeré bezpečnostní předpisy?** „Ženy určitě bezpečnostní předpisy dodržují, ale muži se je

snaží obcházet.“ Otázka: **Jsou chemické látky uskladněné dle předpisů?** „Ano jsou.“⁵⁷

Vedoucí kvality výroby odpovídal na tytéž otázky: **Jak vidíte bezpečnost práce ve firmě?** „Práce není tak náročná na bezpečnost práce, nepoužívají se k práci nějak složité zařízení, tudíž podnik není náročný na bezpečnost práce. O bezpečnost práce se stará externí pracovník. Bezpečnost práce je dobře nastavená, ale lidé většinou bezpečnost práce nedodržují.“ **Mají zaměstnanci k dispozici dostatek ochranných pomůcek?** „Zaměstnanci mají dostatek ochranných pomůcek. Například měří se hluchost, tak ochranné pomůcky jsou chrániče na sluch (špunty), dále se používají ochranné brýle, rukavice a tak dále.“ **Myslíte si, že je dostatečné proškolení zaměstnanců o bezpečnosti práce?** „Určitě by proškolení šlo lépe. Proškolení zaměstnanců nefunguje úplně systematicky. Problémem je, že neproškoluje vyškolený bezpečnostní pracovník.“ **Jsou stroje zabezpečené dle předpisů?** „Stroje jsou zabezpečené podle předpisů, ale zaměstnanci je naučili obcházet. Například pracují s otevřeným krytem na stroji. Postupem času se to zlepšuje, protože novější stroje jsou bezpečnější.“ **Dodržují zaměstnanci veškeré bezpečnostní předpisy?** „Většina zaměstnanců dodržuje předpisy, ale někteří zaměstnanci se bezpečnostní předpisy naučili obcházet, ale moc dobře ví, že riskují.“ **Jsou chemické látky uskladněné dle předpisů?** „Chemické látky jsou uskladněné dle předpisů, protože jsou certifikované dle normy ISO 14001. Každý rok jsou na chemické látky dělány audity.“⁵⁸

---

⁵⁷ ANONYMNÍ PRACOVNÍK, vedoucí pracovník firmy Vishay, ve Vishay, dne 2.3.2012.

⁵⁸ SOUKUP, D. vedoucí kvality výroby firmy Vishay, ve Vishay, dne 2.3.1012.

7 DOPORUČENÍ NA ZLEPŠENÍ

Z analýzy dat vnitřních předpisů firmy Vishay a zákonů, vyhlášek a předpisů vyplývá, že společnost Vishay má velice dobré směrnice a vnitřní předpisy. Zde doporučení na zlepšení není nutné.

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že výrobní dělníci společnosti Vishay jsou poměrně spokojeni se stávající bezpečností práce. **Zlepšení by se dalo doporučit zejména u pracovních úrazů.** Většina zaměstnanců si způsobí pracovní úraz vlastní nedbalostí, tomu by se dalo zamezit častějšími kontrolami, snížením finančního ohodnocení. Úrazům z malého pracovního prostoru by se dalo zamezit tím, že pracovníci by byli rozmístěni do více směn, tím by každý pracovník měl více prostoru. Při úrazech, které byly z důvodu špatného zabezpečení stroje, by se dalo zamezit častějšími kontrolami, preventivním ošetřením strojů. Zavinění druhou osobou by se mělo velice přísně trestat, protože každý pracovník má své pracovní místo, ke kterému určen a vyškolen. Zdržovat se na ostatních pracovních místech má místním předpisem, s kterým byl při nástupu do pracovního poměru ztotožněn, přísný zákaz. To znamená, že jde o hrubé porušení pracovní kázně. Zlepšit tuto situaci by se dalo pokutou, snížením finančního ohodnocením nebo v lepším případě pokáráním.

Na rozdíl od výrobních dělníků vedoucí zaměstnanci s bezpečností práce nejsou moc spokojeni. Z řízeného rozhovoru vyplývá, že ve firmě chybí interní pracovník, který by měl na starosti bezpečnost práce firmy Vishay. Tím pádem by se o školení nově příchozích zaměstnanců, ale i pravidelné proškolení stávajících zaměstnanců nemusel starat vedoucí pracovník, který na řádné proškolení nemá ani čas. Vyšší znalost bezpečnosti práce by eliminovala pracovní úrazy, každý zaměstnanec by přesně věděl, jak má mít zabezpečený svůj stroj nebo zařízení. Dalším velkým problémem jsou **pracovní pomůcky**, kterých je sice dostatek, ale zaměstnanci je odmítají nosit. Veškeré osobní ochranné pracovní pomůcky by měly být povinnou součástí pracovníka a za opakované odmítání osobních ochranných pracovních pomůcek by mělo být sníženo finanční ohodnocení nebo při úrazu z důvodu odmítnutí pracovních pomůcek by nemělo být vystaveno finanční odškodnění. Dodržování bezpečnostních předpisů vedoucí pracovníci nevnímají tak kladně jako zaměstnanci, kteří se bezpečnostní předpisy naučili obcházet a nevnímají velké riziko, které tím podstupují. Tento nedostatek se opět odvíjí od problému s interním bezpečnostním pracovníkem, kdyby ho firma měla, tak by se staral i o dodržování bezpečnostních předpisů, sankcí při porušení a o nápravu.

Na druhou stranu vedoucí pracovníci vidí velice pozitivní zacházení s chemikáliemi, které může potvrdit i autorka bakalářské práce.

ZÁVĚR

Bezpečnost práce byla, je a bude vždy závažným a důležitým faktorem v pracovních podmínkách. Postupem doby se vyvíjí i bezpečnost práce. V současné době není možné si představit, že před nějakými 4 000 lety život neměl vůbec žádnou hodnotu a zacházení s tehdejšími „zaměstnanci“ bylo velice kruté. Nyní ohrožení života, či zdraví zaměstnance je nepřípustné, jak z morálního hlediska, tak i z právního hlediska.

Hlavním cílem teoretické části je zjištění teoretických poznatků bezpečnosti práce. Práce popisuje vývoj bezpečnosti práce (pracovních postupů) od roku 1800 před naším letopočtem, kdy babylonský panovník vydal první zmínění o odškodňování úrazů v zákoně. Na území českých zemí se bezpečnost práce začala řešit jako dlouhodobý proces ve 13. století. Další poznatky bezpečnosti byly popsány v období první republiky, kdy byla založena česká technická normalizace, která velice ovlivňovala bezpečnost práce.

V současné době bezpečnost práce zajišťuje zákoník práce, který nabyl účinnosti v roce 2007. Zákoník práce doplňují vyhlášky vlády a normy. Zajímavé je porovnání starého zákoníku práce, který vstoupil v účinnost v roce 1966 a současného zákoníku práce. Základním faktem je, že starý zákoník práce měl o 116 paragrafů méně než stávající zákoník práce.

Významnou částí bakalářské práce je společnost Vishay Intertechnology, která se zabývá výrobou součástek do elektronických přístrojů, používá se v automobilovém, telekomunikačním průmyslu, v armádě, letectví, lékařství a tak dále. Společnost byla založena v roce 1962 Dr. Felixem Zandmanem, v této době byla zahájena i výroba a uvedené první výrobky na trh. Díky pozvolnému rozrůstání výroby a společnosti samé se v současné době společnost Vishay pyšní závody v Severní i Jižní Americe, Číně, Evropě a Izraeli, ale hlavně obchodním zastoupením po celém světě. Jen v České republice má Vishay Intertechnology divizi VISHAY ELEKTRONIC, která sdružuje 4 závody – Prachatice Sfernice, Dolní Rychnov, Blatná ESTA a Blatná Sfernice, kterou se zabývá výzkum managementu bezpečnosti práce.

Předpisy, které zajišťují z právního hlediska, závodu Vishay Blatná Sfernice, bezpečnost práce je především „Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“, kde jsou uvedeny povinnosti zaměstnavatele, zaměstnance, vedoucích pracovníků, stručné školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovní úrazy

a zákazy zaměstnanců. Dalšími předpisy jsou: „Traumatologický plán“, kde je přesně uvedena první pomoc a zákroky při ohrožení života, „Požární ochrana“, která obsahuje požární řád a vyhlášky Ministerstva vnitra a dokumenty o proškolení zaměstnanců a zásady pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami.

Marketingový výzkum byl proveden ve společnosti Vishay s podporou ředitele společnosti. První částí výzkumu je anonymní dotazník, který byl rozdán výrobním dělníkům závodu Vishay Blatná Sfernice a druhá část výzkumu byla pomocí řízených rozhovorů s vedoucími pracovníky tohoto závodu.

Marketingový výzkum pomohl získat konkrétní návrhy na zlepšení bezpečnosti práce.

Přínos bakalářské práce je především pro závod Vishay Blatná Sfernice, které budou předloženy návrhy na zlepšení bezpečnosti práce. Základní návrhy jsou v oblasti **pracovních úrazů**. Většina zaměstnanců si způsobí pracovní úraz z vlastní nedbalosti, proto je doporučeno častější kontroly, snížení finančního ohodnocení. Při úrazech malého pracovního prostoru je doporučeno rozdělení pracovníků do více směn. Častější kontroly a ošetřování strojů je doporučeno k úrazům z důvodu špatného zabezpečeného stroje. Úrazy zaviněné druhou osobou je hrubým porušením kázně, proto je doporučeno snížení finančního ohodnocení, pokutou nebo pokáráním.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

Publikace

1. ČERMÁK, J. *Bezpečnost práce*. Praha : Eurounion, 2008. 710 s. ISBN 978-80-7317-071-4
2. ČERMÁK, J. *Podnikatel a bezpečnost práce*. Praha : Eurounion, 1995. 120s. ISBN 80-85858-15-0.
3. DANDOVÁ, E. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v otázkách a odpovědích*. Praha : ASPI, 2008. 138 s. ISBN 978-80-7357-374-4
4. DANDOVÁ, E. *Evidence pracovních úrazů – nařízení vlády č. 201/2010 Sb.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. 79 s. ISBN 978-80-7357-654-7.
5. INSPEKCE PRÁCE V ČESKÉ REPUBLICI. *2009 předsednictví v Radě EU*. Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2009. 78 s. ISBN 978-80-86878-97-3
6. JEDLIČKA, K. *Rukověť bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Praha : ROH, 1982, 470 s.
7. NEUGEBAUER, T. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce neboli o čem je současná BOZP*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 258 s. ISBN 978-80-7357-556-4.
8. PECHAR, V. *Slovník bezpečnosti a hygieny práce a požární ochrany*. Praha : Práce, 1985. 440 s.
9. PŘIBYLA, Z. a kol. *Bezpečnost práce od A do Z aneb 367x o BOZP*, Rožnov pod Radhoštěm : RoVS, 1998. 167 s. ISBN 2-1055-116-1
10. ŠENK, Z. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci prakticky a přehledně*. Praha : ANAG, 2009. 279 s. ISBN 978-80-7263-551-1.

Vnitřní předpisy

1. HOLMAN, S. *Místní předpis pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*.
2. HOLMAN, S. *Traumatologický plán*.
3. MRÁZ, P. *Tematický plán a časový rozvrh periodického školení zaměstnanců o požární ochraně*.

4. MRÁZ, P. *Záznam o provedení školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro zaměstnance.*
5. NOVOTNÁ, A. *Pravidla pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické, žíravé nebo karcinogenní, mutagenní a toxické pro reprodukci.*
6. VÁCLAVKOVÁ, *Požární ochrana.*

Elektronické zdroje

České zdroje

1. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci* Info [online]. 2011 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <http://www.bozpinfo.cz/win/knihovna-bozp/citarna/clanky/bezpecnost_prace/normaliz020812.html>.
2. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci* Info [online]. 2011 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <<http://bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/publikace/vyrocipre040524.html>>.
3. *Sdružení pro certifikaci systémů jakosti* Info [online]. 2012 [cit. 2012-01-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.cqs.cz/Normy/CSN-EN-ISO-140012005-Environmentalni-management.html>>.

Cizojazyčné zdroje

1. *Vishay* Info [online]. 2012 [cit. 2012-01-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.vishay.com/company/about/>>.

Ostatní zdroje

1. PROŠEK, V. ředitel firmy Vishay, ve Vishay, dne 6.1.2012.
2. ANONYMNÍ PRACOVNÍK, vedoucí pracovník firmy Vishay, ve Vishay dne 2.3.2012.
3. SOUKUP, D. vedoucí kvality výroby firmy Vishay, ve Vishay dne 2.3.2012.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha číslo 1: Dotazník

Příloha číslo 2: Grafy

SEZNAM TABULEK

Tabulka číslo 1: souhrn otázek a odpovědí v předvýzkumu

Tabulka číslo 2: odpovědi na otázku „Jste spokojen/á s bezpečností práce ve firmě Vishay?“

Tabulka číslo 3: odpovědi na otázku „Jsou dostupné veškeré pracovní pomůcky?“

Tabulka číslo 4: odpovědi na otázku „Jsou pracovní pomůcky pravidelně dodávané na pracoviště?“

Tabulka číslo 5: odpovědi na otázku „Myslíte si, že je dostatečné proškolení o bezpečnosti práce?“

Tabulka číslo 6: odpovědi na otázku „Myslíte si, že jsou stroje a zařízení zabezpečené dle předpisů?“

Tabulka číslo 7: odpovědi na otázku „Dodržujete veškeré bezpečnostní předpisy?“

Tabulka číslo 8: odpovědi na otázku „Jsou na Vašem pracovišti pracovní úrazy?“

Tabulka číslo 9: odpovědi na otázku „Jaký je nejčastější důvod úrazu na Vašem pracovišti?“

SEZNAM GRAFŮ

Graf číslo 1: „Jste spokojen/á s bezpečností práce ve firmě Vishay?“

Graf číslo 2: „Jsou dostupné veškeré pracovní pomůcky?“

Graf číslo 3: „Jsou pracovní pomůcky pravidelně dodávané na pracoviště?“

Graf číslo 4: „Myslíte si, že je dostatečné proškolení o bezpečnosti práce?“

Graf číslo 5: „Myslíte si, že jsou stroje a zařízení zabezpečené dle předpisů?“

Graf číslo 6: „Dodržujete veškeré bezpečnostní předpisy?“

Graf číslo 7: „Jsou na Vašem pracovišti pracovní úrazy?“

Graf číslo 8: „Jaký je nejčastější důvod úrazu na Vašem pracovišti?“

PŘÍLOHA ČÍSLO 1

DOTAZNÍK

Předmět: BEZPEČNOST PRÁCE

Autor: Michaela Nováková

Okruh dotazovaných osob: zaměstnanci závodu Vishay Blatná Sfernice

Tento dotazník je anonymní a získané informace budou využity při zpracování bakalářské práce. Šetření je prováděno s vědomím vedení závodu.

Předem děkuji za vyplnění.

1. Jste spokojen/á s bezpečností práce ve firmě Vishay?
  - ANO
  - NE

2. Jsou dostupné veškeré pracovní pomůcky, které jsou nutné k práci?
  - ANO
  - NE

3. Jsou pracovní pomůcky pravidelně dodávané na pracoviště?
  - ANO
  - NE

4. Myslíte si, že je dostatečné proškolení o bezpečnosti práce?
  - ANO
  - NE, proškolení se věnuje málo času
  - NE, k proškolení není řádně vyškolený pracovník

5. Myslíte si, že jsou stroje a zařízení zabezpečené dle předpisů?
  - ANO
  - NE, je to vinou operátora
  - NE, je to vinou mechanika
  - NE, je to vinou vedoucího výroby

6. Dodržujete veškeré bezpečnostní předpisy?
  - ANO
  - NE

7. Jsou na Vašem pracovišti pracovní úrazy?

- ANO
- MÁLO
- NE

8. Jaký je nejčastější důvod úrazů na Vašem pracovišti? (Odpovídejte jen tehdy, zda jste opověděl/a na otázku číslo 7 ANO nebo MÁLO)

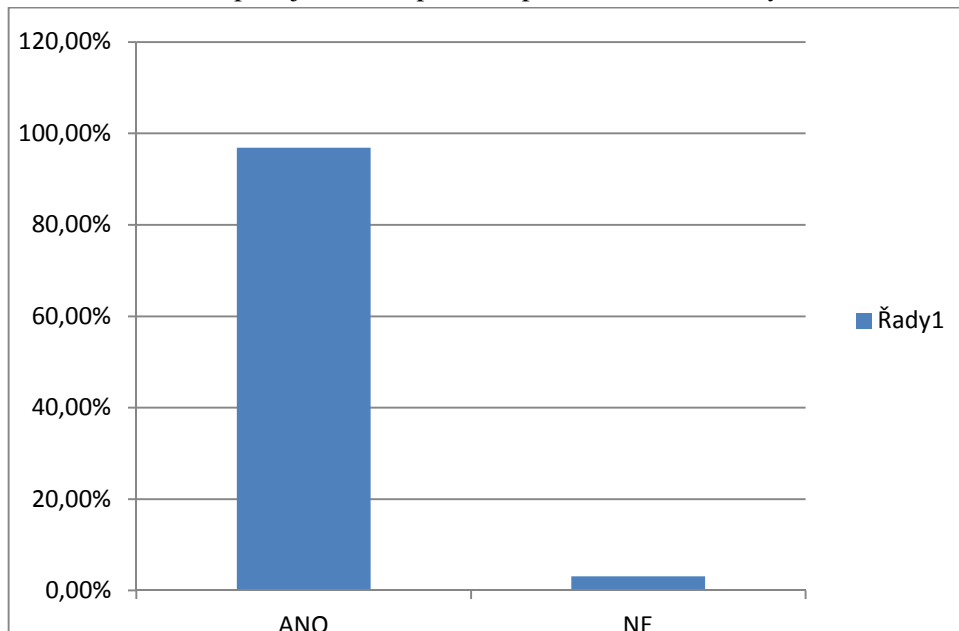
- Z DŮVODU ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI
- Z DŮVODU VLASTNÍ NEDBALOSTI
- Z DŮVODU ZAVINĚNÍ DRUHOU OSOBOU
- Z DŮVODŮ MALÉHO PRACOVNÍHO PROSTORU
- Z DŮVODU ŠPATNĚ ZABEZPEČENÉHO STROJE
- Z DŮVODU NEDBALOSTI MECHANIKA

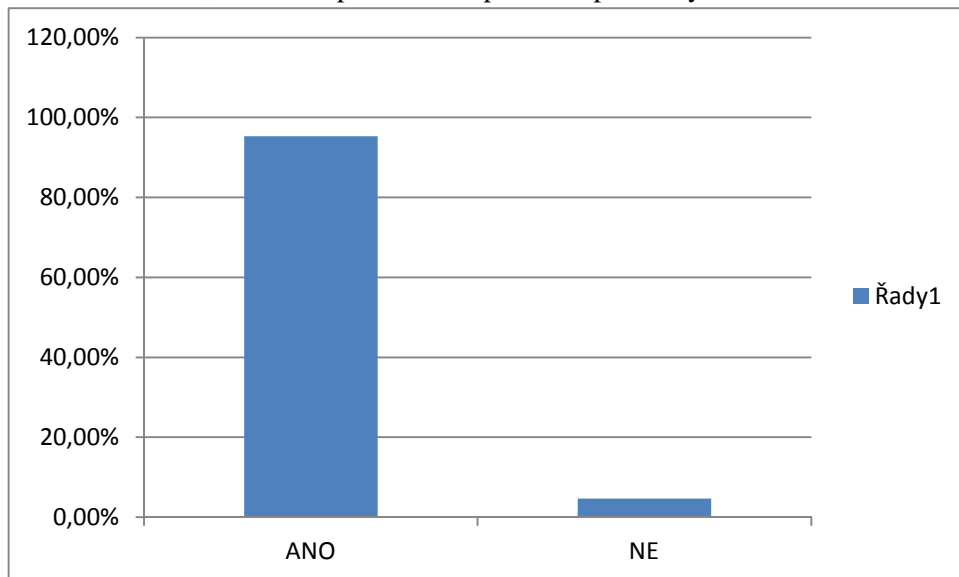
PŘÍLOHA ČÍSLO 2

Grafy k otázkám v dotazníku:

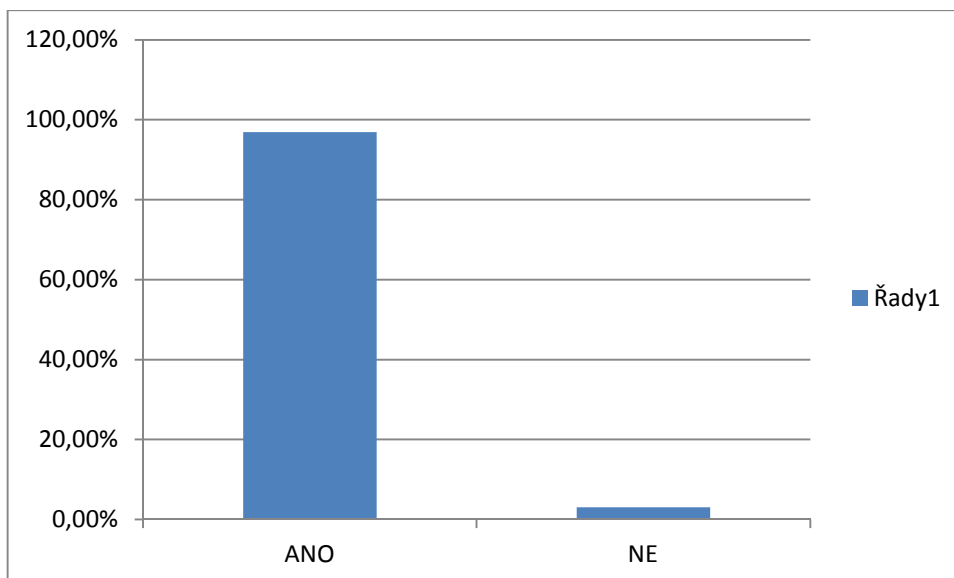
Graf číslo 1: „Jste spokojen/á s bezpečností práce ve firmě Vishay?“

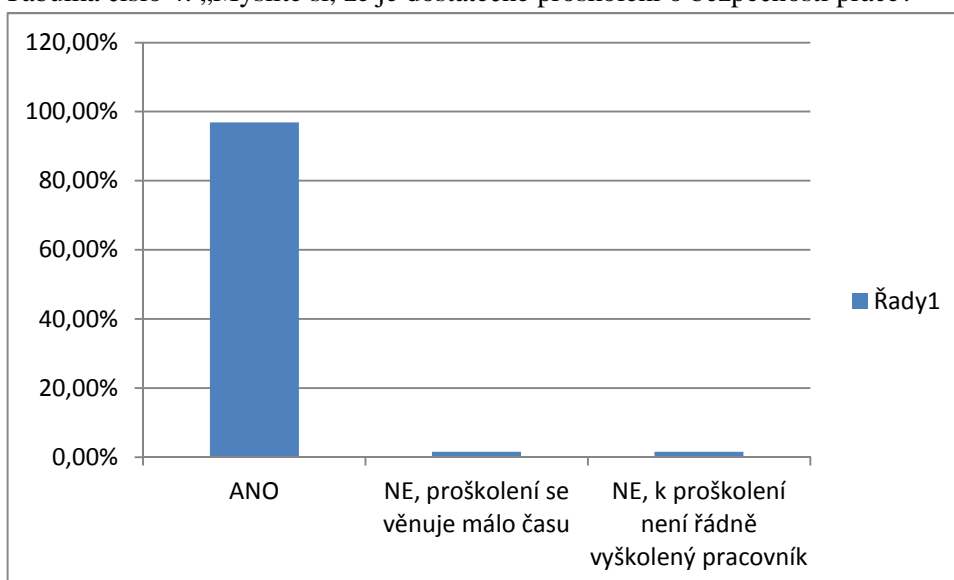
Tabulka číslo 2: „Jsou dostupné veškeré pracovní pomůcky?“

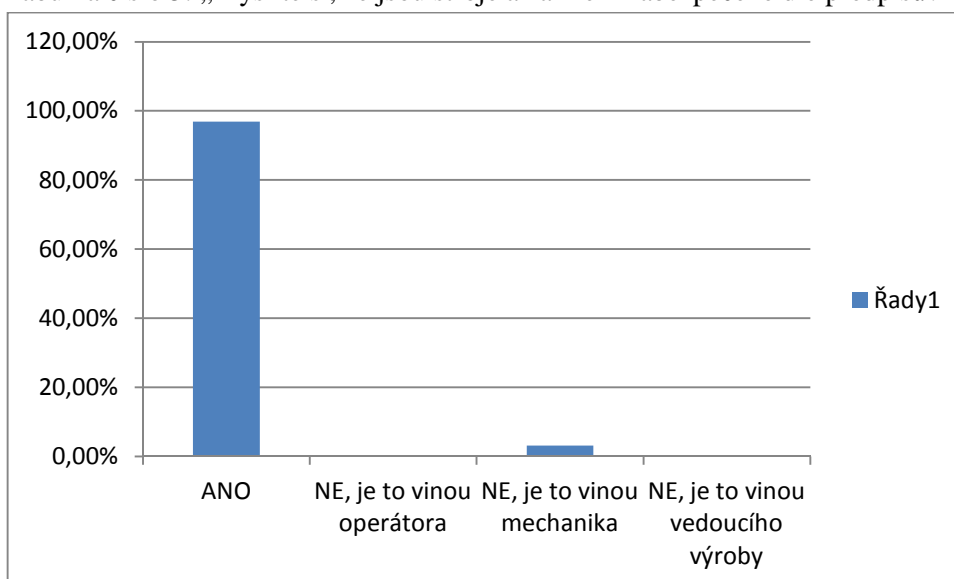
Tabulka číslo 3: „Jsou pracovní pomůcky pravidelně dodávané na pracoviště?“

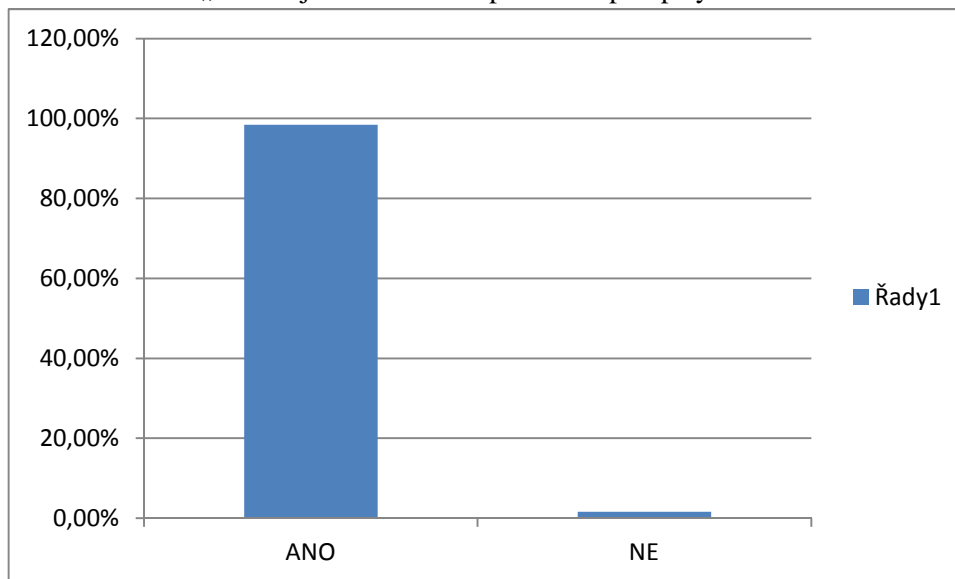
Tabulka číslo 4: „Myslíte si, že je dostatečné proškolení o bezpečnosti práce?“

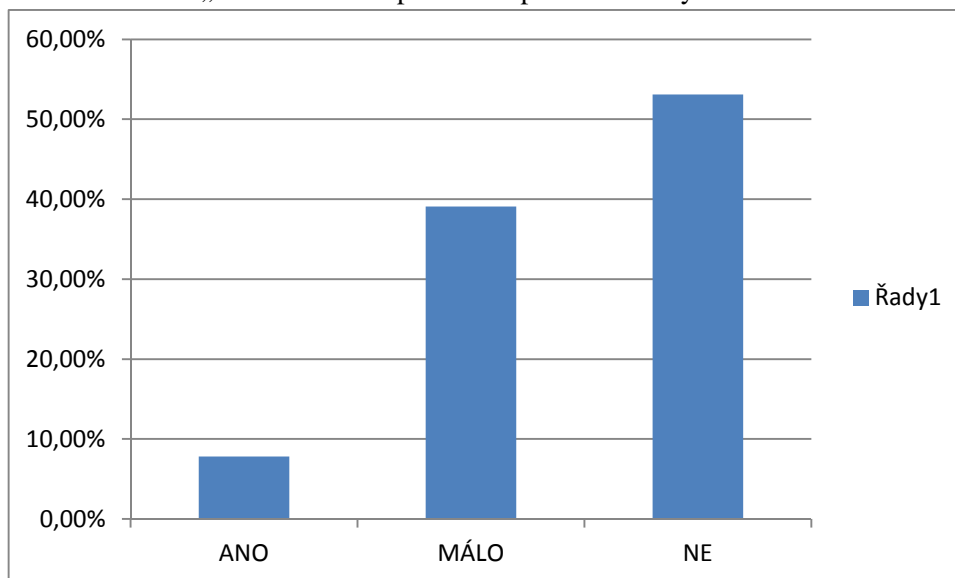
Tabulka číslo 5: „Myslíte si, že jsou stroje a zařízení zabezpečené dle předpisů?“

Tabulka číslo 6: „Dodržujete veškeré bezpečnostní předpisy?“

Tabulka číslo 7: „Jsou na Vašem pracovišti pracovní úrazy?“

Tabulka číslo 8: „Jaký je nejčastější důvod úrazu na Vašem pracovišti?“

